

Strasbourg 22.11.2016
COM(2016) 740 final

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

Ehdotus

**uudeksi kehityspolitiikkaa koskevaksi eurooppalaiseksi konsensukseksi
Meidän maailmamme, meidän ihmisarvomme, meidän tulevaisuutemme**

{SWD(2016) 387 final}

{SWD(2016) 388 final}

{SWD(2016) 389 final}

Sisällysluettelo

JOHDANTO	3
UUSI KEHITYSPOLITIIKKA KOSKEVA EUROOPPALAINEN KONSENSUS ”MEIDÄN MAAILMAMME, MEIDÄN IHMISARVOMME, MEIDÄN TULEVAISUUTEMME”	5
1. GLOBAALIT HAASTEET JA KESTÄVÄN KEHITYKSEN AGENDA	5
1.1. Globaalit haasteet ja suuntauksset.....	5
1.2 Kestävän kehityksen toimintaohjelma 2030.....	6
2. EU:N TOIMET	7
2.1 Vahvempi ja tuloksellisempi EU muuttuvassa maailmassa	7
2.2. EU:n kehitystoimia ohjaavat periaatteet ja arvot.....	9
3. YHTEISET PAINOPISTEEMME – TOIMINTAKEHYS	10
3.1. Ihmiset – inhimillinen kehitys ja ihmisarvo	11
3.2. Maapallo – ympäristönsuojelu, luonnonvarojen hoito ja ilmastonmuutoksen hallinta	13
3.3. Vauraus – osallistavaa ja kestävää kasvua ja työpaikkoja.....	15
3.4. Rauha – rauhanomaiset ja osallistavat yhteiskunnat, demokratia, tehokkaat ja vastuuvolliset instituutiot, oikeusvaltio ja kaikille yhteiset ihmisoikeudet	17
4. KUMPPANUUS – EU ON VOIMATEKIJÄ KESTÄVÄN KEHITYKSEN AGENDAN TÄYTÄNTÖÖNPANOSSA	21
4.1. Yhteistyötapojen kehittäminen	21
4.2. Monia sidosryhmiä käsittävien osallistavien kumppanuuksien edistäminen ja vahvistaminen	22
4.3. Kehityskumppanuuksien mukauttaminen valmiuksiin ja tarpeisiin	24
5. LÄHESTYMISTAPOJEN VAHVISTAMINEN EU:N VAIKUTUKSEN LISÄÄMISEKSI	25
5.1. Kaikkien täytäntöönpanokeinojen käyttöönotto ja tuloksellinen soveltaminen	25
5.2. Kehitykseen vaikuttavien politiikkojen johdonmukaisuus	27
5.3. Kehitystyön tuloksellisuus	28
6. SITOUUMUSTEN SEURANTA	28

JOHDANTO

Yhdistyneiden kansakuntien (YK) syyskuussa 2015 hyväksymä kestävä kehityksen toimintaohjelma 2030¹, jäljempänä 'kestävän kehityksen agenda', on uusi ja kunnianhimoinen kehys toimille, joiden tavoitteena on kestävä kehitys ja köyhyyden poistaminen. Kestävä kehityksen agendan ytimen muodostavat kestävä kehityksen tavoitteet ja niiden alatavoitteet.

EU osallistui aktiivisesti kestävä kehityksen agendasta käytyihin neuvotteluihin, ja näin ollen sen pitäisi ottaa johtorooli myös sen täytäntöönpanossa. Tässä tarkoituksessa on tehty useita aloitteita. Komission tiedonannosta "Seuraavat toimet Euroopan kestävä tulevaisuuden varmistamiseksi: Kestävyyttä edistävät EU:n toimet"² selviää, mikä merkitys kestävä kehityksen tavoitteilla on Euroopalle. Siinä myös selitetään, miten EU tukee niiden saavuttamista muun muassa ulkoisilla toimillaan. Euroopan unionin ulko- ja turvallisuuspoliittisessa globaalistrategiassa³ esitetään visio Euroopan maailmanlaajuisesta toiminnasta ja korostetaan kestävä kehityksen tavoitteiden merkitystä EU:n ulkoisissa toimissa. Kestävä kehityksen agenda on vietävä osaksi unionin kehitysyhteistyöpolitiikkaa, ja sen johdosta on varsinkin tarkistettava kehityspolitiikkaa koskevassa konsensuksessa⁴ esitettyä EU:n toimielinten ja jäsenvaltioiden jaettua näkemystä. Vuonna 2005 allekirjoitetun konsensuksen avulla pyrittiin saavuttamaan vuosituhaten kehitystavoitteet.

Kehitysyhteistyöpolitiikan suhteen sekä unionin että jäsenvaltioiden on noudatettava niitä velvoitteita ja otettava huomioon ne tavoitteet, jotka ne ovat hyväksyneet YK:ssa.⁵ Vuonna 2005 noudatetun menettelyn⁶ mukaisesti tässä komission tiedonannossa tehdään esitys uudeksi kehityspolitiikkaa koskevaksi konsensukseksi. Sen tarkoituksena on saattaa ajan tasalle kehityspolitiikan toimet, joilla vastataan maailmanlaajuisiin haasteisiin, ja edistää kestävä kehityksen agendan täytäntöönpanoa yhteistyössä kehitysmaiden kanssa Lissabonin sopimuksella vahvistettu uusi kehys huomioon ottaen. Siinä on huomioitu touko- ja elokuun 2016 välisenä aikana järjestetyssä julkisessa verkkokokouksessa saatujen vastausten analyysi⁷, neuvoa-antavat ja muut keskustelut sekä muu valmisteleva arviointityö⁸.

Koska kestävä kehityksen agendan soveltamisala on niin laaja, paras tapa saavuttaa sen täytäntöönpanoa kehitysmaissa koskeva tavoite on tehostaa EU:n ja sen jäsenvaltioiden

¹ *Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development*, YK:n yleiskokouksen päätöslauselma, 25.9.2015 (UNGA A/RES/70/1).

² *Seuraavat toimet Euroopan kestävä tulevaisuuden varmistamiseksi: Kestävyyttä edistävät EU:n toimet*, komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle (COM(2016) 739).

³ *Jaettu näkemys, yhteinen toiminta: vahvempi Eurooppa – Euroopan unionin ulko- ja turvallisuuspoliittinen globaalistrategia*, unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja, kesäkuu 2016.

⁴ Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien, Euroopan parlamentin ja komission yhteinen julkilausuma Euroopan unionin kehityspolitiikasta: "Eurooppalainen konsensus", joka allekirjoitettiin 20.12.2005 ja julkaistiin 24.2.2006 (2006/C 46/01, OJ C 46/1).

⁵ Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', konsolidoidun toisinnon 208 artiklan 2 kohta.

⁶ *Ehdotus neuvoston, Euroopan parlamentin ja komission yhteiseksi julistukseksi Euroopan unionin kehitysyhteistyöpolitiikasta: "Eurooppalainen konsensus"*, komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle (COM(2005) 311/F1).

⁷ *Synopsis Report summarising the main results of the consultation on the new European Consensus on Development*, komission yksiköiden valmisteluasiakirja (SWD(2016) 389).

⁸ *Vuonna 2005 hyväksytyn kehityspolitiikkaa koskevan eurooppalaisen konsensuksen arviointi ja oheisasiakirja aloitteeseen "Ehdotus uudeksi kehityspolitiikkaa koskevaksi eurooppalaiseksi konsensukseksi"*, komission yksiköiden valmisteluasiakirja (SWD(2016) 387).

kehitysyhteistyöpolitiikkojen yhteensovittamista. Ehdotuksessa uusi kehityspolitiikkaa koskeva eurooppalainen konsensus on sovitettu kestävän kehityksen agendaan, jaettuun näkemykseen ja yhteisiin pitkän aikavälin suuntaviivoihin. Tarkoituksena on luoda puitteet EU:n ja jäsenvaltioiden yhteiselle lähestymistavalle kehitysyhteistyöpolitiikkaan.

Komissio pyytää neuvostoa ja parlamenttia hyväksymään uuden kehityspolitiikkaa koskevan konsensuksen, joka annetaan neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien, Euroopan parlamentin ja komission yhteisen julkilausuman muodossa.

UUSI KEHITYSPOLITIikkaa KOSKEVA EUROOPPALAINEN KONSENSUS ”MEIDÄN MAAILMAMME, MEIDÄN IHMISARVOMME, MEIDÄN TULEVAISUUTEMME”

1. GLOBAALIT HAASTEET JA KESTÄVÄN KEHITYKSEN AGENDA

1.1. Globaalit haasteet ja suuntaukset

1. **Maailma on muuttunut huomattavasti sen jälkeen, kun edellinen kehityspolitiikkaa koskeva eurooppalainen konsensus⁹ julkaistiin vuonna 2005.** Sekä mahdollisuudet että riskit ovat nyt toiset. Yhteiskunnalliset ja taloudelliset kysymykset kytkeytyvät yhä useammin toisiinsa, mikä luo uusia mahdollisuuksia yhdessä edistymiseen mutta toisaalta vie usein pohjan yksinkertaisilta ratkaisuilta erilaisiin ongelmiin. Maailman väestörakenteessa on tapahtunut merkittäviä muutoksia, joiden vaikutusta taloudelliset, yhteiskunnalliset ja ympäristöön liittyvät muutokset tehostavat. Maapallon väkiluku kasvaa noin 80 miljoonalla ihmisellä vuosittain, ja vuoteen 2050 mennessä 70 prosenttia maailman väestöstä asuu kaupungeissa. Vaikka väestönkasvu onkin yleisesti ottaen hidastumassa, ennusteiden mukaan maapallon väkiluku kasvaa vuosien 2015–2050 välisellä ajanjaksolla 2,4 miljardilla ihmisellä, joista 1,3 miljardia on Afrikassa. Nuorten koulutukseen ja työllistymiseen liittyvien tarpeiden täyttämisestä tulee haasteellista.

2. **Köyhyyden ja eriarvoisuuden määrä ja maantieteellinen jakauma ovat muuttuneet ja kehityksimaista on tullut entistä epäyhtenäisempi ryhmä.** Vuosituhattavoitteilla on ollut ratkaiseva rooli ennennäkemättömän kehityksen moottorina. Vuodesta 2005 lukien yli puoli miljardia ihmistä on onnistunut pääsemään äärimmäisestä köyhyydestä ja nälänhädästä, lähinnä Itä-Aasiassa. Alle 10 prosenttia maailman väestöstä elää enää äärimmäisessä köyhyydessä. Mutta haasteita riittää. Vuoteen 2030 mennessä valtaosa maailman köyhistä elää hauraissa ja konfliktista kärsivissä valtioissa ja Saharan eteläpuolisessa Afrikassa, tosin merkittäviä köyhyyden saarekkeita löytyy edelleen joistakin keskitulotason maista. Köyhien tavoittaminen näinkin erilaisissa tilanteissa edellyttää räätälöityjä lähestymistapoja. Eriarvoisuus maiden sisällä on kasvava huolenaihe kasvun ja vakauden näkökulmasta. Yli 70 prosenttia maailman väestöstä elää maissa, joissa eriarvoisuus on lisääntynyt viimeisten kahden vuosikymmenen aikana. Sukupuolten tosiasiallinen tasa-arvo on edelleen hyvin kaukainen tavoite.

3. **Selviytymiskyvyn ja kestävyiden kehittäminen on välttämätöntä, jotta monimutkaiset globaalit haasteet voidaan ratkaista pysyvästi.** Köyhyys lisää haavoittuvuutta, ja suuri haavoittuvuus pahentaa köyhyyden pitkäkestoisia vaikutuksia. Äärimmäinen ja pitkäkestoinen epävakaus sekä rakenteelliset ja toistuvat kriisit synnyttävät edelleen humanitaarisia hätätilanteita ja haittaavat kokonaisten yhteisöjen kehitystä. Pitkittyneet kriisit ja konfliktit ovat valtava rasite kansallisille ja kansainvälisille resursseille ja ihmisoikeuksien täysimääräiselle toteutumiselle. Pakolaisten ja hätäsiirtolaisten määrä – yli 65 miljoonaa – on suurempi kuin koskaan sitten toisen maailmansodan. Uudet kansanterveyteen kohdistuvat maailmanlaajuiset uhat vaarantavat kehitystyön saavutukset. Talous on finanssikriisin jäljiltä elpymässä, mutta kasvu ei yllä kriisiä edeltävälle tasolle. Puutteet hallintotavassa sekä demokratian, ihmisoikeuksien ja oikeusvaltioperiaatteen toteutumisessa, mukaan lukien korruptio, turvallisuusongelmat ja kaventuvat mahdollisuudet osallistua julkiseen

⁹ Neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien, Euroopan parlamentin ja komission yhteinen julkilausuma Euroopan unionin kehityspolitiikasta: ”Eurooppalainen konsensus”, joka allekirjoitettiin 20.12.2005 ja julkaistiin 24.2.2006 (2006/C 46/01, OJ C 46/1).

elämään ja kansalaisyhteiskunnan toimintaan, uhkaavat vakavalla tavalla kehitystoimien tuloksellisuutta.

4. Globaaleihin julkishyödykkeisiin kohdistuu paineita. Maapallolla on edelleen ratkaisemattomia ympäristöongelmia, joista varsinkin ilmastonmuutos uhkaa kehitystyön saavutuksia ja koettelee eniten köyhiä. Kestävien ja kohtuuhintaisten energiapalvelujen saatavuus varsinkin Saharan eteläpuolisessa Afrikassa on heikko, mikä vaikeuttaa merkittäväällä tavalla maanosan talouskasvua ja teollistumista. Uusiutuvan energian tuotannon osuus on noin 25 prosenttia kaikesta energiantuotannosta, mutta sen osuus ja alan investoinnit ovat kasvussa. Kestävällä maa- ja kalataloudella ja kestäväillä elintarvikejärjestelmillä on voitava vastata maapallon kasvavan väestön tarpeisiin ympäristöä suojellen. Veden kysyntä ja vesistressi tulevat lisääntymään huomattavasti seuraavina vuosikymmeninä, mikä tekee ilmastonmuutokseen sopeutumisesta hyvin haastavaa. Valtameriin kohdistuva paine kasvaa koko ajan. Valmiiksi niukkojen luonnonvarojen saatavuus on vaarantunut, koska luonnonvarat ovat ehtymässä ja niiden hallinta on kestäättömällä pohjalla. Sen vuoksi olisi tuettava resurssitehokkuuteen perustuvaan kiertotalouteen siirtymistä.

5. Kehitystyön toimintaympäristö laajentuu: toimijoita on enemmän ja ratkaisut innovatiivisia. Yksityissektori on yhä useammin tärkeä kumppani pyrittäessä edistämään kestäviä kehitysmalleja. Julkisten ja yksityisten varojen yhdistäminen investointien houkuttelemiseksi mahdollistaa lisäpanostukset, myös haastavissa toimintaympäristöissä. Kestävä kehitys edellyttää globaalien resurssien ja investointien uudelleenohjausta. Tieto- ja viestintätekniikka yhdessä häiriönsietokykyisten ja tehokkaiden infrastruktuuriverkoston kanssa tarjoaa hyvät edistymismahdollisuudet eri aloilla.

6. Euroopan unionin ulko- ja turvallisuuspoliittisessa globaalistrategiassa¹⁰ peräänkuulutetaan uskottavaa, reagoivaa ja yhtenäistä unionia. Kehityspoliittikkaa koskeva konsensus on keskeinen osa EU:n maailmanlaajuisista toimintaa ja yksittäisiä toimia, joilla se vastaa globaaleihin haasteisiin.

1.2 Kestävän kehityksen toimintaohjelma 2030

7. YK:n yleiskokouksen syyskuussa 2015 hyväksymä kestävän kehityksen toimintaohjelma¹¹, jäljempänä 'kestävän kehityksen agenda', on kansainvälisen yhteisön sopima kokonaisvaltainen vastaus edellä esitettyihin haasteisiin ja suuntauksiin. Siirtyminen vuosituhaten kehitystavoitteista kestävän kehityksen tavoitteisiin heijastaa muuttuvaa lähestymistapaa globaaliin kehitykseen. Lähestymistapa perustuu eri kehitysvaiheissa olevien maiden yhteisiin tavoitteisiin, omavaraisuuteen, yhteiseen etuun ja jaettuun vastuuseen. Kestävän kehityksen tavoitteet heijastavat visiota, joka perustuu yleismaailmallisiin ihmisoikeuksiin, jotka ovat kaikilta osin yhdenmukaisia EU:n arvojen kanssa. EU:lle tavoitteet tarjoavat tilaisuuden jakaa hankkimaansa kokemusta kestävästä kehityksestä.

8. Kestävän kehityksen agenda on yleismaailmallinen, ja sitä sovelletaan kaikkiin maihin. Edellä mainitut haasteet ovat kaikille maille yhteisiä, ja niiden on käytettävä kaikkia mahdollisia

¹⁰ Jaettu näkemys, yhteinen toiminta: vahvempi Eurooppa – Euroopan unionin ulko- ja turvallisuuspoliittinen globaalistrategia, unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja, kesäkuu 2016. Ks. myös neuvoston päätelmät Euroopan unionin ulko- ja turvallisuuspoliittisesta globaalistrategiasta, Euroopan unionin neuvosto, 17.10.2016 (13202/16).

¹¹ Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development, YK:n yleiskokouksen päätöslauselma, 25.9.2015 (UNGA A/RES/70/1).

keinoja niiden ratkaisemiseksi. Kestävän kehityksen agenda on pantava täytäntöön kokonaisuudessaan, ei valikoiduin osin. Täytäntöönpanon on perustuttava sääntöpohjaiseen maailmanjärjestykseen, jonka keskeinen periaate on monenvälisyys ja jonka keskiössä on YK.

9. Kestävän kehityksen agenda rakentuu kestävän kehityksen tavoitteille. Siinä esitetään kokonaisvaltainen visio tuloksista, jotka on saavutettava köyhyyden poistamiseksi ja kestävän kehityksen edistämiseksi. Kestävän kehityksen agenda käsittää kaikki kolme kestävän kehityksen ulottuvuutta ja tärkeät hallintotapaa sekä rauhanomaisia ja osallistavia yhteiskuntia koskevat kysymykset. Siinä myös tunnustetaan tavoitteiden ja alatavoitteiden väliset tiiviit kytkökset.

10. Addis Abeban toimintaohjelma¹² on erottamaton osa kestävän kehityksen agendaa. Siinä esitetään rahoituksellisiin ja muihin keinoihin perustuva uusi täytäntöönpanomalli, ja sen ytimessä ovat maan omat toimet ja järkevät politiikat. Kestävän kehityksen agendaan ja Addis Abeban toimintaohjelmaan on koottu kaikki se, mitä tarvitaan kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Lähtökohtana on maailmanlaajuinen kumppanuus, joka käsittää politiikan ja rahoituksen. Kestävän kehityksen agenda täydentävät myös katastrofiriskien vähentämistä koskeva Sendain kehys¹³ ja Pariisin ilmastositopimus, joka tarjoaa sitovan kehityksen yleismaailmallisille sitoumuksille.

11. EU:n ja sen jäsenvaltioiden on tartuttava globaaleihin haasteisiin ja mahdollisuuksiin kestävän kehityksen agendassa esitetyn mukaisesti, koska ne ovat osallistuneet agendan laatimiseen. Kehityspolitiikkaa koskeva konsensus on olennainen osa kaikkea toimintaa. EU:n toimielimet tekevät yhteistyötä konsensuksen edistämiseksi institutionaalisen tehtävänsä ja toimivaltuuksiensa puitteissa. Kehitysyhteistyöpolitiikan alalla EU:n ja sen jäsenvaltioiden toimet vahvistavat toisiaan, ja ne on sovittava yhteen täydentävyyden ja tehokkuuden edistämiseksi.¹⁴ Koska unionin ja jäsenvaltioiden on noudatettava niitä velvoitteita ja otettava huomioon ne tavoitteet, jotka ne ovat hyväksyneet YK:ssa¹⁵, uudella kehityspolitiikkaa koskevalla eurooppalaisella konsensuksella halutaan tarjota kehys EU:n ja jäsenvaltioiden yhteiselle lähestymistavalle kehitysyhteistyöpolitiikkaan. Näin ollen sitä sovelletaan Euroopan unioniin ja sen jäsenvaltioihin.

2. EU:N TOIMET

2.1 Vahvempi ja tuloksellisempi EU muuttuvassa maailmassa

12. EU ja sen jäsenvaltiot ovat vahvasti sitoutuneet kestävän kehityksen agendan täytäntöönpanoon, jotta kehityksestä saadaan kestävää tasapainoisella ja integroidulla tavalla kaikkien kolmen ulottuvuuden – talous, sosiaalinen kehitys ja ympäristö – osalta. Monet EU:n politiikat tukevat johdonmukaisesti tätä tavoitetta, ja monet toimijat osallistuvat niiden toteuttamiseen. Kestävän kehityksen agendan täytäntöönpanoon osallistumalla EU edistää Euroopan kehittymistä vahvemmaksi, kestävämmäksi, osallistavammaksi ja vauraammaksi komission tiedonannossa ”Seuraavat toimet Euroopan kestävän tulevaisuuden varmistamiseksi: Kestävyttä edistävät EU:n

¹² Addis Ababa Action Agenda of Third International Conference on Financing for Development, YK:n yleiskokouksen päätöslauselma, 27.7.2015 (UNGA A/RES/69/313).

¹³ Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015–2030, YK:n yleiskokouksen päätöslauselma, 23.6.2015 (UNGA A/RES/69/283).

¹⁴ SEUT-sopimuksen 210 artiklan 1 kohta.

¹⁵ SEUT-sopimuksen 208 artiklan 2 kohta.

toimet¹⁶ esitetyn mukaisesti. Täytäntöönpano sovitetaan huolellisesti yhteen Pariisin ilmasopimuksen¹⁷ ja muiden kansainvälisten sitoumusten täytäntöönpanon kanssa, koska ne ovat tiiviisti toisiinsa kytköksissä.

13. EU:n ulkoisilla toimilla on tärkeä rooli siinä, että kestävän kehityksen agendan täytäntöönpanossa onnistutaan maailmanlaajuisesti. EU on itsekin muuttunut viime vuosina. Sillä on Lissabonin sopimukseen perustuvien uuden toimielinrakenteen ja poliittisten välineiden ansiosta tänä päivänä paremmat valmiudet tarttua globaaleihin haasteisiin ja mahdollisuuksiin siellä, missä niitä syntyy. EU:n globaalistrategiassa esitetään EU:n tärkeimmät intressit ja painopisteet sekä luodaan visio sen maailmanlaajuisesta toiminnasta eri politiikan aloilla kehityspolitiikka mukaan lukien. Globaalistrategiassa korostetaan kestävän kehityksen agendan merkitystä, koska sillä on mahdollista saada aikaan muutos, jota tarvitaan EU:n arvojen ja ulkoisten toimien tavoitteiden tukemiseksi.

14. Kehityspolitiikalla toteutetaan EU:n ulkoisten toimien tavoitteita. Näihin tavoitteisiin kuuluu Euroopan unionista tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEU-sopimus', 21 artiklan 2 kohdan d alakohdassa määritelty tavoite edistää kehitysmaiden talouden, yhteiskunnan ja ympäristön kannalta kestävää kehitystä niin, että ensisijaisena tarkoituksena on poistaa köyhyys Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT-sopimus', 208 artiklassa esitetyn mukaisesti. SEU-sopimuksen 21 artiklan 2 kohdan mukaisesti kehityspolitiikan tavoitteena on muun muassa tukea demokratiaa, oikeusvaltiota ja ihmisoikeuksia; säilyttää rauha ja estää konfliktit; parantaa ympäristön laatua ja maapallon luonnonvarojen kestävää hoitoa; sekä edistää kansainvälistä järjestelmää, joka perustuu entistä tiiviimpään monenväliseen yhteistyöhön, ja maailmanlaajuisia hyvää hallintotapaa. Näin ollen konsensus tukee myös sen vaatimuksen täyttämistä, jonka mukaan EU:n on huolehdittava johdonmukaisuudesta ulkoisen toimintansa eri alojen välillä sekä näiden ja muiden politiikkojen välillä.¹⁸

15. Kehityspolitiikka on keskeinen osa politiikkakokonaisuutta, jonka avulla EU ratkoo globaaleja haasteita, hallitsee keskinäistä riippuvuutta ja rakentaa parempaa maailmaa. Kehityspolitiikan sovittamista yhteen EU:n muiden politiikkojen kanssa jatketaan tulosten vaikuttavuuden lisäämiseksi. Tällaisia muita politiikan aloja ovat muun muassa humanitaarinen apu, kauppa ja alueellinen yhdentyminen, tarkistettu Euroopan naapuruuspolitiikka¹⁹, terveys, ympäristö, energia, maa- ja kalatalous, muuttoliike sekä tiede, teknologia ja innovointi. Kehitysyhteistyöllä pyritään puuttumaan turvattomuuden, konfliktien, monimutkaisten kriisien sekä pakolaisten, hätäsiirtolaisten ja laittomien siirtolaisten massamuuton perimmäisiin syihin. Kestävä kehitys ja köyhyyden poistaminen ovat keskeisellä sijalla, kun globaaleihin haasteisiin etsitään pitkäkestoisia ratkaisuja.

16. Konsensuksella edistetään EU:n ulkoisten toimien ensisijaisten tavoitteiden saavuttamista, sellaisina kuin ne on esitetty EU:n globaalistrategiassa, muun muassa tukemalla selviytymiskykyä kaikilla tasoilla ja edistämällä vaurauden jakamista. Kestävän kehityksen tavoitteet ovat kaiken EU:n globaalistrategian täytäntöönpanemiseksi tehtävän työn läpileikkaava

¹⁶ Seuraavat toimet Euroopan kestävän tulevaisuuden varmistamiseksi: Kestävyttä edistävät EU:n toimet, komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle (COM(2016) 739).

¹⁷ Adoption of the Paris Agreement, 12.12.2015 (FCCC/CP/2015/L.9 Rev.1).

¹⁸ SEUT-sopimuksen konsolidoidun toisinnon 21 artiklan 3 kohta.

¹⁹ Euroopan naapuruuspolitiikan tarkistus, yhteinen tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle, 18.11.2015 (JOIN(2015) 50).

teema.²⁰ Muiden tässä yhteydessä toteuttavien selviytymiskyvyn kehittämistoimien kohteena on valtioiden ja yhteiskuntien uudistumiskyky, jotta ne kykenisivät sietämään sisäisiä ja ulkoisia kriisejä ja toipumaan niistä. Konsensuksessa huomioidaan myös se, että kestävä kehityksen tavoitteiden tapaan selviytymiskyky on väljä käsite, joka kattaa kaikki yksilöt ja koko yhteiskunnan²¹. Tavoitteena on parantaa valmiuksia torjua riskejä, jotka ovat seurausta esimerkiksi sosioekonomisesta tilanteesta, ympäristöstä ja ilmastonmuutoksesta, katastrofeista ja konflikteista. Samalla konsensuksessa puututaan tärkeimpiin epävakauksitekijöihin, joiden vaikutukset kohdistuvat kaikkein haavoittuvimmassa asemassa oleviin väestöryhmiin.

17. EU:lla on hyvät lähtökohdat suoriutua omasta osuudestaan. EU:lle poliittinen ja yhteiskunnallinen solidaarisuus on valtava voimanlähde. Se on monien maailman maiden tärkeä talous- ja kauppakumppani, ja sillä on laajan diplomaattiverkostonsa ansiosta mittava maailmanlaajuinen edustus, myös konfliktista toipuvissa ja hauraissa valtioissa. EU on kestävä kehitystä koskevien politiikkojen ja parhaiden käytäntöjen maailmanlaajuinen esikuva monilla aloilla. Sillä on pitkältä ajalta kertynyttä kokemusta kehitysyhteistyöstä, jossa se hyödyntää monenlaisia välineitä ja kanavia. Se on myös johtava toimija globaalien julkishyödykkeiden suojelussa.

18. Näiden yhteisten tavoitteiden saavuttamisen kannalta on erittäin tärkeää, että EU toimii yhtenäisesti. Se on myös tehokkain tapa tukea kestävä kehityksen agendan täytäntöönpanoa. Sen vuoksi EU ja sen jäsenvaltiot sitoutuvat parantamaan yhteistyötään. EU:n globaalistrategiassa tunnustetaan, että johdonmukaisuutta on lisättävä jäsenvaltioiden ja EU:n toimielinten välillä sekä EU:n politiikkojen sisäisen ja ulkoisen ulottuvuuden välillä. Yhtenäinen ja johdonmukainen toimintatapa lisää uskottavuutta, legitimiyyttä, lisäarvoa, vaikutusvaltaa ja myönteisiä vaikutuksia maailmassa. EU:n ja sen jäsenvaltioiden on oltava moninaisuudessaan yhtenäisiä ja hyödynnettävä erilaisia kokemuksia ja lähestymistapoja suhteelliset edut mielessä pitäen.

2.2. EU:n kehitystoimia ohjaavat periaatteet ja arvot

19. Konsensusta ohjaavat EU:n ulkoisten toimien periaatteet, jotka on esitetty SEU-sopimuksen 21 artiklan 1 kohdassa ja joita EU pyrkii edistämään maailmanlaajuisesti: demokratia, oikeusvaltio, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien yleismaailmallisuus ja jakamattomuus, ihmisarvo, tasa-arvo ja yhteisvastuu sekä YK:n peruskirjan periaatteet ja kansainvälinen oikeus. Nämä yleismaailmalliset arvot ovat kestävä kehityksen agendan keskiössä.

20. EU ja sen jäsenvaltiot soveltavat oikeusperustaista lähestymistapaa kehitysyhteistyöhön.²² Lähestymistapa kattaa kaikki ihmisoikeudet, ja sillä edistetään osallisuutta, osallistumista, syrjimättömyyttä, tasa-arvoa, oikeudenmukaisuutta ja vastuuvollisuutta. Se on jatkossakin keskeisessä asemassa varmistettaessa, ettei ketään unohdeta kestävä kehityksen agendan täytäntöönpanossa asuinpaikan taikka etnisyyden, sukupuolen, iän, vammaisuuden, uskonnon tai vakaumuksen, seksuaalisen suuntautumisen, maahanmuuttajastatuksen tai muun statuksen perusteella. Lähestymistapa on kaikilta osin johdonmukainen EU:n kehityspolitiikan päätavoitteen eli köyhyyden

²⁰ Ks. neuvoston päätelmät Euroopan unionin ulko- ja turvallisuuspoliittisesta globaalistrategiasta, Euroopan unionin neuvosto, 17.10.2016 (13202/16).

²¹ Valtioiden ja yhteiskuntien selviytymiskyky itäisessä ja eteläisessä naapurustossamme, 3.2 kohta asiakirjassa *Jaettu näkemys, yhteinen toiminta: vahvempi Eurooppa – Euroopan unionin ulko- ja turvallisuuspoliittinen globaalistrategia*, unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkea edustaja, kesäkuu 2016.

²² Neuvoston päätelmät kaikki ihmisoikeudet käsittävän oikeusperustaisen lähestymistavan soveltamisesta kehitysyhteistyössä, Euroopan unionin neuvoston (ulkoasiat ja kehitys) kokous 19.5.2014.

vähentämisen ja lopulta sen poistamisen kanssa. Siihen kuuluu puuttuminen monenlaiseseen syrjintään, jonka kohteena ovat haavoittuvassa asemassa olevat henkilöt.

21. Sukupuolten tasa-arvo on yksi niistä perusarvoista, jotka on vahvistettu EU:n oikeudellisessa ja poliittisessa kehyksessä. Se on edellytys kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiselle, ja se on huomioitu kestävän kehityksen agendassa kautta linjan. EU:lle ja sen jäsenvaltioille naisten oikeuksien, sukupuolten tasa-arvon sekä naisten ja tyttöjen vaikutusvallan ja suojelun edistäminen ovat ensisijaisia tavoitteita kaikilla toiminta-aloilla.

Sukupuolten tasa-arvo

Naisilta ja tytöiltä puuttuu edelleen oikeuksia, resursseja ja ääni. He ovat miehiä harvemmin koulutuksessa tai palkkatyössä. Sosiaaliset normit ja syrjivä lainsäädäntö voivat johtaa siihen, että tytöillä ja naisilla on vain vähän sananvaltaa heidän elämäänsä vaikuttavissa päätöksissä. Sukupuolten välinen kuilu on vieläkin isompi, kun sukupuoli yhdistyy muihin syrjäytymisperusteisiin, kuten vammaisuuteen, ikään, etnisyyteen, seksuaaliseen suuntautumiseen tai maantieteelliseen syrjäisyyteen. Sukupuolten tasa-arvo edistää demokratiaa, ihmisoikeuksia, terveyttä, koulutusta, talouskasvua ja konfliktien ratkaisemista, mistä syystä tasa-arvotoimia on toteutettava kaikilla asiaankuuluvilla politiikan aloilla.

EU:lla on maailmanlaajuinen johtoasema sukupuolten tasa-arvon edistämässä ja naisten ja tyttöjen vaikutusvallan lisäämisessä osana ulkosuhdetoimintaa. Ohjenuoranaan sillä on kokonaisvaltainen ja tulossuuntautunut sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskeva EU:n toimintasuunnitelma (2016–2020)²³. Osana kestävän kehityksen agendan täytäntöönpanoa EU ja sen jäsenvaltiot tekevät tasa-arvopolitiikasta konkretiaa toteuttamalla toimia, joilla naisten ja tyttöjen vaikutusvaltaa lisätään muun muassa puuttumalla heihin kohdistuvaan syrjintään ja väkivaltaan. Toimilla pyritään esimerkiksi edistämään naisten ja tyttöjen taloudellisia ja sosiaalisia oikeuksia ja vaikutusvaltaa, saamaan heidän äänensä paremmin kuuluviin, varmistamaan heidän ruumiillinen ja henkinen koskemattomuutensa sekä muuttamaan EU:n ja sen jäsenvaltioiden institutionaalista toimintatapaa suuntaan, jossa painopiste on annettujen sitoumusten lunastamisessa.

3. YHTEISET PAINOPISTEEMME – TOIMINTAKEHYS

22. Kestävän kehityksen agendassa on monia ristiinkytköksiä. Sen täytäntöönpano edellyttää kattavia kansallisia kestävän kehityksen strategioita, joissa kestävän kehityksen eri ulottuvuudet – taloudellinen, sosiaalinen ja ympäristöulottuvuus – yhdistyvät tasapainoisella tavalla. Yhdellä painopistealalla toteutettavien toimien vaikutukset ulottuvat myös muille aloille, ja osa haasteista, esimerkiksi kestävyys ja eriarvoisuus, on yhteisiä kaikille aloille. EU ja jäsenvaltiot ymmärtävät, että nämä ristiinkytkökset on syytä ottaa huomioon kehitysyhteistyön suunnittelussa ja toteutuksessa. Siksi ne kiinnittävät erityistä huomiota yhdennettyihin toimiin, joilla voidaan aikaansaada oheishyötyjä ja saavuttaa useita tavoitteita yhtenäisellä tavalla painottaen sellaisia kehityksen avaintekijöitä, joilla on mahdollista saada aikaan muutoksia monilla eri aloilla. Tällaisia tekijöitä ovat esimerkiksi sukupuolten tasa-arvo, nuoret, investoinnit, kestävä energia, muuttoliike ja liikkuvuus.

23. EU:n ja sen jäsenvaltioiden kehitystoimet rakentuvat kestävän kehityksen agendan painopisteiden – ihmiset, maapallo, vauraus, rauha ja kumppanuus – ympärille.

²³ Neuvoston päätelmät sukupuolten tasa-arvon edistämistä koskevasta toimintasuunnitelmasta (2016–2020), Euroopan unionin neuvosto, 26.10.2015 (13201/15).

3.1. Ihmiset – inhimillinen kehitys ja ihmisarvo

24. **Köyhyyden poistaminen sen kaikissa ilmenemismuodoissa, syrjinnän ja eriarvoisuuden torjuminen ja sen varmistaminen, ettei ketään unohdeta, muodostavat jatkossakin EU:n kehitysyhteistyöpolitiikan ytimen.** Kyseinen politiikka nojaa siihen uuteen työntövoimaan, jonka kestävän kehityksen agenda antaa näille tavoitteille. Näillä aloilla edistyminen antaa vahvemman lähtökohdan kestäväälle kehitykselle.

25. **Kestävän kehityksen tavoitteissa nostetaan esiin alat, joilla inhimillisen kehityksen ja ihmisarvon turvaaminen edellyttää jatkuvaa edistymistä.** EU ja sen jäsenvaltiot pyrkivät edelleen poistamaan nälkäongelman ja takaamaan yleisen sairausvakuutusturvan, kaikille avoimen pääsyn laadukkaaseen koulutukseen, tarkoituksenmukaisen ja kestävän sosiaalisen suojelun ja ihmisarvoista työtä kaikille terveellisessä ympäristössä. Ne tukevat kumppaneita niiden vastuulla olevassa tehtävässä kehittää kansallista politiikkaa ja hallintotapaa peruspalvelujen kestävän tarjonnan varmistamiseksi. Toiminnassa keskitytään kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevien suojeluun.

26. **EU ja jäsenvaltiot pyrkivät varmistamaan kohtuuhintaisten, turvallisten ja ravitsevien elintarvikkeiden riittävän saannin.** Ne aikovat tehostaa toimia, joiden tavoitteena on poistaa nälkäongelma, huolehtia ruokaturvasta ja ravinnonsaannista ja parantaa kaikkein haavoittuvimmassa asemassa olevien selviytymiskykyä, varsinkin toistuvista kriiseistä kärsivissä maissa. Ne jatkavat toimintaa, jolla puututaan virheravitsemuksen kaikkiin muotoihin, aliravitsemukseen sekä lasten kasvun hidastumiseen ja näivettymiseen.

27. **EU ja sen jäsenvaltiot tukevat köyhimpiä yhteisöjä maankäyttömahdollisuuksien sekä ravinnon, veden ja puhtaan ja kohtuuhintaisten energian saatavuuden parantamisessa ympäristöä vahingoittamatta.** Puhdas juomavesi ja sanitaatio kuuluvat peruspalveluihin, ja ne ovat terveyden, kasvun ja tuottavuuden ennakkoodellytys. Ympäristön pilaantuminen, ilmastonmuutos mukaan lukien, on erityinen uhka vedensaannille. EU ja jäsenvaltiot tukevat kestävää ja yhdenmuettyä vesihuoltoa soveltamalla alueelliseen kehitykseen ja yhdentymiseen entistä strategisempaa lähestymistapaa. Ne edistävät kestävää kaupunkikehitystä palvelujen ja esteettömyyden parantamiseksi ja nopeasti kasvavan kaupunkiväestön elämänlaadun kohentamiseksi maaseudun ja kaupunkien välisiä siteitä samalla lujittaen.

28. **Hyvä terveys on ihmisarvon ja maapallon vaurauden kulmakivi.** EU ja sen jäsenvaltiot jatkavat työtä terveysjärjestelmien parantamiseksi, tartuntatautien (esim. hi-virus/aids, tuberkuloosi, malaria ja hepatiitti) ehkäisemiseksi ja torjumiseksi, kohtuuhintaisten lääkkeiden ja rokotteiden yleisen saatavuuden varmistamiseksi sekä maailmanlaajuisten terveysuhkien (esim. mikrobilääkeresistenssi) torjumiseksi. Ne vähentävät lapsi- ja äitiyskuolleisuutta ja virheravitsemusta, edistävät mielenterveyttä ja pyrkivät helpottamaan ei-tarttuvista taudeista kumppanimaille aiheutuvaa kasvavaa taakkaa.

29. **Kaikille avoin pääsy laadukkaaseen koulutukseen on yksi pitkäkestoisen kehityksen ennakkoodellytys.** EU ja sen jäsenvaltiot tukevat osallistavaa elinikäistä oppimista sekä tasapuolista ja laadukasta koulutusta kaikilla tasoilla: varhaiskasvatus, alemman ja ylemmän perusasteen koulutus, korkea-asteen koulutus, tekninen ja ammatillinen koulutus ja aikuiskoulutus. Erityishuomiota kiinnitetään tyttöjen ja naisten koulutusmahdollisuuksiin. Ne tehostavat toimintaansa varmistaakseen, että kaikilla on ne tiedot, taidot, valmiudet ja oikeudet, joita he tarvitsevat voidakseen elää ihmisarvoista elämää, osallistuakseen täysipainoisesti yhteiskuntaelämään sen vastuullisina ja tuottavina jäseninä, tukeakseen yhteisöjensä sosiaalista ja taloudellista hyvinvointia sekä edistääkseen kulttuurielämää ja siihen osallistumista.

Nuoret

Nuorten tarpeisiin ja toiveisiin on kiinnitettävä erityistä huomiota. Ennusteiden mukaan 15–24-vuotiaiden nuorten määrä kasvaa vuoteen 2030 mennessä 7 prosenttia eli lähes 1,3 miljardiin. Nuoria on erityisen paljon kehitysmaissa, varsinkin Afrikassa ja Etelä-Aasiassa, missä väestön mediaani-ikä on maailman keskitasoa alhaisempi. Hyvien työpaikkojen luominen nuorille on jatkossakin yksi suurimmista haasteista. Nuoret ovat erityisen alttiita riskeille väkivaltaisissa konflikteissa ja tilanteissa, joihin liittyy järjestäytynyttä rikollisuutta ja ihmiskauppaa. Tarvitaan kohdennettuja politiikkoja ja tarkoituksenmukaisia investointeja, jotta voidaan edistää nuorten oikeuksia, helpottaa heidän osallistumistaan yhteiskunta- ja talouselämään ja kansalaistoimintaan sekä varmistaa heidän täysi panoksensa osallistavaan kasvuun ja kestäväan kehitykseen. Kestävän edistymisen ja osallisuuden varmistamiseksi nuorten on myös osallistuttava demokraattisiin prosesseihin ja toimittava tiennäyttäjinä.

Tilanne Saharan eteläpuolisessa Afrikassa on erityisen haastava, koska siellä on uusien työikäisten työllistämiseksi luotava vuosittain noin 18 miljoonaa työpaikkaa vuoteen 2035 asti. **EU ja sen jäsenvaltiot pyrkivät määrätietoisemmin huolehtimaan nuorten tarpeista ja parantamaan heidän tulevaisuudennäkymiään.** Tavoitteena on erityisesti parantaa työllisyyden ja yrittäjyyden laatua tukemalla tehokasta yleissivistävää ja ammatillista koulutusta sekä digitaalitekniikan ja -palvelujen saatavuutta. EU pyrkii myös lisäämään nuorten vaikutusvaltaa ja osallistumista paikallistalouteen, yhteiskuntaelämään, päätöksentekoon ja julkisten asioiden hoitoon. Yhtenä tavoitteena on hyödyntää nuorten suurta osuutta väestöstä ja heidän digitaalisen innovoinnin valmiuksiaan sekä tarjota nuorille mahdollisuuksia suurempaan liikkuvuuteen ja tekniikan kehityksen hyödyistä nauttimiseen.

30. Talouskasvusta tulee kestäväää ja köyhiä paremmin hyödyttävää, kun siitä tehdään osallistavaa. EU ja jäsenvaltiot pyrkivät vähentämään eriarvoisuutta tulosten ja mahdollisuuksien suhteen. Näin toimimalla ne auttavat suoraan yhteiskunnan köyhimpiä ryhmiä ja edistävät osaltaan osallistavaa ja kestäväää kasvua, joka ei tapahdu tulevien sukupuolten kustannuksella. Voidakseen puuttua lisääntyvään taloudelliseen ja sosiaaliseen eriarvoisuuteen EU ja sen jäsenvaltiot tukevat sellaisia kansallisia kehityssuuntauksia, joissa maksimoidaan myönteiset sosiaaliset saavutukset ja vaikutukset ja kiinnitetään asianmukaista huomiota kasvuhyötyjen parempaan jakamiseen, vaurauden ja ihmisarvoisten työpaikkojen luomiseen sekä tuotannontekijöiden, esimerkiksi maan ja rahoituksen, saatavuuden parantamiseen. Ne tekevät kumppanimaiden kanssa yhteistyötä progressiivisen verotuksen ja sellaisen uudelleenjakoon perustuvan julkisten varojen käytön tukemiseksi, joka edistää laadukkaiden peruspalvelujen yleistä saatavuutta erityisesti koulutuksen, terveydenhuollon ja sanitaation aloilla. Ne myös tukevat tehokkaita, kestäviä ja oikeudenmukaisia sosiaalisen suojelun järjestelmiä, joilla taataan perustulo, ehkäistään äärimmäiseen köyhyyteen uudelleen vajoaminen ja parannetaan selviytymiskykyä. Ne arvioivat taloudellisen ja sosiaalisen eriarvoisuuden taustatekijöitä ja suuntauksia ja kehittävät välineitään ja lähestymistapojaan, jotta niillä voidaan tehokkaammin puuttua eriarvoisuuteen. Yksi keino on ottaa eriarvoisuuden vähentäminen huomioon kaikessa niiden toiminnassa. Ne edistävät vammaisten oikeuksia ja pyrkivät turvaamaan heille tasa-arvoiset osallistumismahdollisuudet.

31. EU ja sen jäsenvaltiot edistävät määrätietoisesti naisten ja tyttöjen oikeuksien suojelua ja toteutumista. Ne jatkavat kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskevasta yleissopimuksesta johtuvien velvoitteiden täyttämistä. Ne ovat edelleen sitoutuneita edistämään ja suojelemaan kaikkia ihmisoikeuksia ja varmistamaan niiden toteutumisen. Lisäksi ne ovat sitoutuneita Pekingin ja Kairon toimintaohjelmien, kansainvälisen väestö- ja kehityskonferenssin tulosten sekä sen tarkistuskonferenssien tulosten täysimääräiseen ja tulokselliseen täytäntöönpanoon. Ne myös haluavat taata seksuaali- ja lisääntymisterveyden ja -oikeudet.

32. EU ja sen jäsenvaltiot pyrkivät entistä määrätietoisemmin poistamaan köyhyyden erittäin köyhissä, hauraissa tai konfliktista kärsivissä maissa, joissa kotimaiset resurssit eivät riitä

yhteiskunnan peruspalvelujen tarjoamiseen kaikille lähitulevaisuudessa. Panostusta inhimilliseen kehitykseen on jatkettava.

33. EU ja sen jäsenvaltiot kehittävät varsinkin haavoittuvien väestönosien kykyä selviytyä ympäristön ja talouden häiriöistä, luonnononnettomuuksista, ihmisen aiheuttamista katastrofeista ja globaaleista terveysuhkista. Ne sisällyttävät toimiinsa järjestelmällisesti tavoitteen, jonka mukaan yksilöiden, yhteisöjen ja maiden olisi voitava valmistautua paremmin stressitilanteisiin ja häiriöihin, kestää niitä, sopeutua niihin ja toipua niistä nopeasti ilman, että pitkän aikavälin kehitysnäkymät vaarantuvat.²⁴ Tämä edellyttää tiiviimpää yhteistyötä ja täydentäviä toimia kehitysyhteistyön ja humanitaarisen avun toimijoiden välillä riskejä ja haavoittuvuustekijöitä koskevan yhteisen analyysin pohjalta. Pitkittyneissä kriiseissä EU ja sen jäsenvaltiot suojelevat pidempikestoisia sosiaalisia rakenteita, antavat humanitaarista ja kehitysapua yhtenäisellä tavalla ja huomioivat hätäsiirtolaisina pitkään olleet henkilöt laajemmassa kehitystyön suunnittelussa, koulutuksen ja ihmisarvoisten työpaikkojen saatavuus mukaan lukien.

34. EU ja sen jäsenvaltiot tukevat pitkään hätäsiirtolaisina olleiden henkilöiden selviytymiskykyä ja heidän osallistumistaan vastaanottajamaiden talous- ja yhteiskuntaelämää, koska hätäsiirtolaisten taidot ovat siirrettävissä olevaa osaamista, jota he tarvitsevat selviytyäkseen ja rakentaakseen elämänsä uudelleen. EU ja sen jäsenvaltiot soveltavat oikeusperustaista lähestymistapaa ja kiinnittävät erityishuomiota – yksin tai huoltajan seurassa oleviin – alaikäisiin ja muihin erittäin haavoittuvassa asemassa oleviin henkilöihin.

3.2. Maapallo – ympäristönsuojelu, luonnonvarojen hoito ja ilmastomuutoksen hallinta

35. Ympäristön kestävyys, joka käsittää myös vakaan ilmaston, on köyhyyden poistamisen ja kestäväen kehityksen ennakkoehto, varsinkin yhteiskunnan köyhimpien ryhmien tapauksessa. Ihmisten hyvinvointi ja selviytymiskykyiset yhteiskunnat ovat riippuvaisia terveistä ekosysteemeistä ja toimivasta ympäristöstä. Ympäristön pilaantuminen, joka käsittää myös ilmastomuutoksen, voi mitätöidä talouskehityksen, vaarantaa rauhan ja vakauden ja aiheuttaa laajamittaista muuttoliikettä. Ympäristönäkökohdat on otettava varsinaisten ympäristöalan toimien lisäksi huomioon kaikilla kehitysyhteistyön aloilla muun muassa toteuttamalla ennakoivia toimia. Menestyksen kannalta avaintekijöitä ovat myös vastuullinen yksityissektori ja ”saastuttaja maksaa” -periaatteen soveltaminen. EU ja sen jäsenvaltiot edistävät resurssitehokkuutta ja kestäviä kulutus- ja tuotantotapoja talouskasvun ja ympäristön pilaantumisen välisen kytköksen katkaisemiseksi ja kiertotalouteen siirtymisen mahdollistamiseksi. Lisäksi ne tehostavat tieteen, tekniikan ja innovoinnin hyödyntämistä ympäristön kestävyys edistämässä ja kehottavat kumppaneitaan käyttämään eurooppalaisten ja kansainvälisten maanhavainnointiohjelmien välityksellä saatavia kattavia tietoja sellaisten näyttöön perustuvien päätösten tukena, joissa huomioidaan ympäristön tila.

36. EU ja sen jäsenvaltiot tukevat kaikkien luonnonvarojen säilyttämistä ja kestävää hoitoa sekä biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien, muun muassa metsien, valtamerten sekä rannikko- ja jokialueiden, säilyttämistä ja kestävää hyödyntämistä. Ne edistävät luonnonvarojen kestävästä hoidosta saatavia oheishyötyjä, kuten tehostunutta kykyä sietää ilmastomuutoksen

²⁴ EU:n lähestymistapa: Selviytymiskyvyn kehittäminen hyödyntämällä ruokaturvakriiseistä saatuja kokemuksia, komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle, 3.10.2012 (COM)(2012) 586; Neuvoston päätelmät selviytymiskykyä koskevasta EU:n lähestymistavasta, Euroopan unionin neuvosto, ulkoasioiden neuvoston 3241. kokous, 28.5.2013.

vaikutuksia ja mukautua niihin. Ne huolehtivat kestävyysnäkökulman huomioimisesta kaikilla yhteistyöaloilla ja lisäävät ympäristötietoisuutta kumppaneidensa kanssa käymässään vuoropuhelussa sekä edistävät luonnonpääoman tilinpitoa. Ne tukevat parempaa hallintotapaa ja luonnonvarojen kestävä hoitoa koskevien valmiuksien kehittämistä edistämällä sidosryhmien osallistumista ja kaikenlaisten oikeuksien, myös alkuperäiskansojen ja paikallisyhteisöjen oikeuksien, kunnioittamista. Ne edistävät meriekosysteemien suojelua ja ennallistamista, jotta valtameristä tulisi terveitä ja tuottavia, valtamerten luonnonvarojen kestävä hoitoa ja kestävä kalataloutta muun muassa parantamalla valtamerten hallinnointia ja kehittämällä sinistä taloutta.

37. Kestävän kehityksen agendassa edellytetään kaikilta kiireellisiä toimia globaalien julkishyödykkeiden osalta. EU ja sen jäsenvaltiot panevat kestävä kehityksen agendan ja Pariisin ilmastopöytäkirjan täytäntöön koordinoituilla ja johdonmukaisilla toimilla voidakseen hyödyntää synergiat täysimääräisesti. Täytäntöönpanossa huomioidaan myös muut kansainväliset kehitykset, kuten Sendain kehys katastrofiriskien vähentämiseksi ja YK:n uusi kaupunkikehitysohjelma²⁵.

38. EU ja sen jäsenvaltiot vievät ympäristö- ja ilmastonäkökohdat, myös ilmastomuutoksen hillinnän ja siihen sopeutumisen, osaksi kehitysyhteistyöstrategioitaan. Ne tukevat sellaisia kansallisia strategioita, myös ministeriöiden välistä suunnittelua ja ohjelmatyötä, joilla edistetään selviytymiskykyä, vähennetään ilmastoriskejä ja osallistutaan päästöjen vähentämiseen Pariisin sopimuksessa vahvistettujen kansallisesti määriteltyjen panosten mukaisesti. Pariisin sopimuksen oikeudellinen sitovuus ja vaatimus kansallisesti määriteltyjen panosten käyttöönotosta voivat puolestaan tukea kestävä kehityksen agendaan liittyvää kehitystyön suunnittelua kansallisella tasolla.

39. Energia on erittäin tärkeä kehityksen mahdollistaja ja keskeinen osa maapallon kannalta kestäviä ratkaisuja. Puhtaiden energiapalvelujen yleisen saatavuuden takaaminen edellyttää niin suuria investointeja, että toimijoitakin tarvitaan paljon. EU ja jäsenvaltiot lisäävät energian kysynnän hallintaa, energiatehokkuutta, uusiutuvaa energiantuotantoa ja puhtaan teknologian kehitystä ja siirtoa koskevaa yhteistyötä kaikkien asianosaisten kanssa yksityissektori mukaan lukien. Ne myös edistävät fossiilisten polttoaineiden tuen asteittaista lakkauttamista, vakaita ja läpinäkyviä energiamarkkinoita, älykkäiden energiaverkkojen käyttöönottoa ja digitaalitekniikan hyödyntämistä kestävä energiahuollon varmistamiseksi.

Kestävä energia ja ilmastomuutos

Kestävä ja kohtuuhintaisen energian saatavuus ja ilmastomuutoksen torjuminen ovat haasteita, joihin on vastattava koordinoituin toimin, jotta kehitys olisi kestävää sen kaikissa kolmessa ulottuvuudessa. Kehitysmaat tarvitsevat energiaa osallistavan kasvun edistämiseksi ja elintason edelleen nostamiseksi ympäristöystävällisellä tavalla. Energiainvestoinneilla voidaan varmistaa puhtaan veden saanti, puhtaat ruoanvalmistustavat, koulutus ja terveydenhuolto, luoda työpaikkoja ja tukea paikallisia yrityksiä. EU ja sen jäsenvaltiot torjuvat energiaköyhyyttä osallistamalla kohtuuhintaisten, nykyaikaisten, luotettavien ja kestävien energiapalvelujen yleisen saatavuuden varmistamiseen uusiutuvaa energiaa suosien. Afrikan ja EU:n naapurialueiden tukeminen tässä energiakäänneessä on yksi EU:n energiaunionin perustamisedellytys. Samanaikaisesti EU jatkaa toimintaa, joka vastaa sen maailmanlaajuisia johtotasemia ilmastotoimissa, joilla kolmansia maita tuetaan ilmastomuutoksen torjumisessa ja siirtymisessä vähäpäästöiseen ja ilmastokestävään talouteen.

EU ja sen jäsenvaltiot ottavat kumppanimaiden erilaiset olosuhteet huomioon, kun ne ratkovat näitä kysymyksiä strategisesta vuoropuhelusta ja kehitysyhteistyön puitteissa sekä parhaita toimintatapoja ja tietämystä jakamalla. Kestävään energiaan tehtävillä strategisilla investoinneilla tuetaan sellaisten sääntelykehysten kehittämistä, jotka mahdollistavat terveen energiasektorin luomisen. Investoinneilla houkutellessa myös yksityistä rahoitusta. EU:n toimien tueksi tarvitaan kehityksen avaintekijöitä, joita ovat muun muassa poliittinen omistajuus ja kumppanuudet, energiasektorin

²⁵ *The New Urban Agenda*, Habitat III, <https://habitat3.org/the-new-urban-agenda>.

3.3. Vauraus – osallistavaa ja kestävä kasvua ja työpaikkoja

40. Yksi tärkeimmistä kestävä kehityksen agendan haasteista on osallistava ja kestävä kasvu ja ihmisarvoisten työpaikkojen luominen varsinkin naisille ja nuorille. EU ja sen jäsenvaltiot edistävät sellaista talouden siirtymää, jossa syntyy ihmisarvoisia työpaikkoja, riittävästi tuloja julkisia palveluja varten ja kestäviä arvoketjuja. Siihen kuuluu kestävien kulutus- ja tuotantotapojen edistäminen kiertotaloudessa, resurssitehokkuus sekä siirtyminen vähäpäästöisiin ja ilmastokestäviin toimintatapoihin. Osallistava ja kestävä kasvu kehittää pitkän aikavälin selviytymiskykyä kumppanimaissa luomalla haavoittuville ja riskialteimmille väestöryhmille mahdollisuuksia päästä osalliseksi vauraudesta ja työpaikoista ja hyötyä niistä. Se on keskipitkän ja pitkän aikavälin vastaus pyrittäessä ratkaisemaan epävakauden, sääntelemättömän muuttoliikkeen ja pakkomuuton perimmäisiä syitä.

41. EU ja sen jäsenvaltiot auttavat parantamaan liiketoiminnan edellytyksiä kehitysmaissa. Ne osallistuvat taloudellisen toiminnan edellytysten kehittämiseen tukemalla uusia liiketoimintamalleja sekä politiikan, sääntely-ympäristön, liiketoimintaedellytysten ja hallinnon valmiuksien parantamista. Ne edistävät rahoituspalvelujen, myös naisille, köyhille sekä mikro- ja pk-yrityksille tarjolla olevien palvelujen, saatavuutta. Lisäksi ne edistävät paikallistason palveluja tarjoavia yksityissektorin aloitteita ja yhteiskunnallisia yrityksiä. Julkisen sektorin investoinnit kehitysmaiden tutkimus- ja innovointikapasiteettiin voivat nekin auttaa yksityissektorin investointien houkuttelemisessa ja edistää taloudellista ja sosiaalista kehitystä.

42. EU ja sen jäsenvaltiot edistävät kestävä kehitystä tukevaa kauppaa ja investoimista kehitysmaissa. EU:lla on vahvaa näyttöä markkinoidensa avaamisesta vähiten kehittyneille maille, ja se jatkaa kaupan edistämistä keskeisenä keinona edistää kasvua ja vähentää köyhyyttä kehitysmaissa. ”Kaikkien kauppa” -strategiaa toteuttamalla EU ja sen jäsenvaltiot tukevat kauppakumppaneitaan, jotta ne voivat noudattaa Addis Abeban toimintaohjelmassa antamaansa sitoumusta huomioida kestävä kehitys kauppapolitiikan kaikilla tasoilla ja edistää monien kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa. EU ja sen jäsenvaltiot sovittavat kehitysyhteistyöohjelmat yhteen kauppapolitiikan välineiden kanssa tukeakseen kauppasopimuksiin sisältyvien kauppaa ja kestävä kehitystä koskevien määräysten täytäntöönpanoa. Ne yhdistävät yksityissektorin osaamisen ja resurssit kaupan alan tukipolitiikkoihin ja -välineisiin, kauppaa tukevaan kehitysapuun ja talousdiplomatiaan, joilla edistetään osallistavaa ja kestävä talouskasvua ja autetaan kolmansia maita omaksumaan kasvumalleja, joissa huomioidaan resurssien niukkuus ja ilmastotoimet.

Investoinnit

Kestävä kehityksen agenda ja Addis Abeban toimintaohjelma muodostavat kehyksen, jonka puitteissa vastuullisilla investoinneilla voidaan edistää kestävä kehitystä sen kaikissa ulottuvuuksissa. Kehys voi auttaa ohjaamaan inhimillisiä voimavaroja, infrastruktuuria, instituutioita ja palveluja tukevien rahoituspäätösten tekemistä tuottojen maksimoimiseksi. Investoinnit ovat yksi keskeinen kestävä kehityksen agendan täytäntöönpanokeino. Kestävät investoinnit tukevat talouden monipuolistamista ja kytkemistä alueellisiin ja maailmanlaajuisiin arvoketjuihin, edistävät alueellista yhdentymistä ja kauppaa, tehostavat paikallista arvonmuodostusta ja täyttävät sosiaalisia tarpeita.

Ehdotetun Euroopan ulkoisen investointiohjelman²⁶ tavoitteena on tarjota integroitu rahoituspaketti investointien rahoittamiseksi Afrikassa ja EU:n naapurialueilla. Ohjelma käsittää Euroopan kestävän kehityksen rahaston, teknisen avun kestävien hankkeiden suunnitteluun ja investoijien houkutteluun sekä toimenpidepaketin, jonka tarkoituksena on parantaa talouden ohjausjärjestelmää, liiketoimintaympäristöä ja yhteistyötä yksityissektorin kanssa. Ohjelma perustuu EU:n kokemuksiin julkisin varoin rahoitettujen avustusten ja kolmansien osapuolten myöntämien lainojen yhdistämisestä keinona saada lisävaroja kestävän kehityksen rahoittamiseen. Ohjelmaan sisältyy uusi takausjärjestely, jonka tavoitteena on lisärahoituksen hankkiminen varsinkin yksityissektorilta pyrkimällä vaikuttamaan keskeisiin investointeja edistäviin tekijöihin. Takausjärjestelyn rahoittavat EU ja mahdollisuuksien mukaan muut rahoittajat. Sitä käytetään kelpoisuusehdot täyttävälle investoijille (mm. kansainväliset rahoituslaitokset ja yksityiset investoijat) mahdollisesti aiheutuneiden tappioiden kattamiseen eli investointien riskiprofiiliin madaltamiseen kehitysmaissa.

Toteutettuna ohjelma siis edistäisi kasvua ja työpaikkojen luomista, tuottaisi innovatiivisia tuotteita ja palveluja ja houkuttelisi yksityisiä investointeja. Se tukee kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista ja helpottaa muuttoliikkeen perimmäisiin syihin puuttumista. EU ja sen jäsenvaltiot tukevat myös vähähiiliseen ja ilmastonkestävään vihreään talouteen tehtävien yksityisten ja julkisten investointien lisäämistä. Ne pyrkivät osaltaan parantamaan energiatehokkuutta, katkaisemaan kasvun ja ympäristön pilaantumisen välisen kytköksen, edistämään kestäviä kulutus- ja tuotantotapoja sekä vähentämään haavoittuvuutta. Investoinnit tehdään yhdessä paikallisten yritysten ja toimijoiden kanssa maankäyttöoikeuksia ja työntekijöiden oikeuksia kunnioittaen.

43. EU ja sen jäsenvaltiot tekevät yhteistyötä kansallisen ja kansainvälisen yksityissektorin, myös työnantajien ja -tekijöiden järjestöjen, kanssa edistääkseen vastuullisia, kestäviä ja tuloksellisia lähestymistapoja. Yksityissektorin olisi harjoitettava vastuullista ja kestävää toimintaa, joka edistää kestävän kehityksen agendan täytäntöönpanoa. EU ja sen jäsenvaltiot edistävät yksityistä kehitysrahoitusta aloilla, joilla on huomattavaa potentiaalia tehdä kehityksestä kestävää. Tällaisia aloja ovat muun muassa kestävä maatalous, saasteeton energia, häiriönsietokykyinen infrastruktuuri, terveydenhuolto, vihreä talous ja kiertotalous sekä digitalisointi. Kestävän kehityksen agendan täytäntöönpanoa edistäisi merkittäväällä tavalla reilun ja eettisen kaupan edistäminen sekä se, että monenlaiset EU:n yritykset, joilla on toimitusketjuja kehitysmaissa, omaksuisivat useammin vastuullisia käytäntöjä tiiviissä yhteistyössä julkisten ja yksityisten sidosryhmiensä kanssa. Kestävä kehitys ja yritysten yhteiskuntavastuu koskevista sitoumuksista on tehtävä liiketoimintamallien erottamaton osa. EU ja sen jäsenvaltiot tukevat jatkossakin vastuullista liiketoimintaa ja toimitusketjujen vastuullista hallintaa niin, että varmistetaan ihmisoikeuksien ja työntekijän oikeuksien kunnioittaminen, varainhoidon moitteettomuus, ympäristönormien noudattaminen ja esteettömyys. Ne pyrkivät estämään ihmisoikeusloukkaukset ja edistämään yritystoimintaa ja ihmisoikeuksia koskevia YK:n johtoperiaatteita. Ne edistävät ihmisarvoiset työskentelyolosuhteet takaavia työehtoja niin virallisella kuin epävirallisellakin sektorilla, erityisesti Kansainvälisen työjärjestön määrittelemiä ehtoja, muun muassa tukemalla siirtymistä epävirallisesta taloudesta viralliseen talouteen.

44. Kestävä maatalous, kalatalous ja vesiviljely ovat köyhyyden poistamisen ja kestävän kehityksen kannalta avainasemassa. Maailman köyhistä kaksi kolmasosaa saa toimeentulonsa maataloudesta, ja monet kehitysmaat ovat erittäin riippuvaisia kaupasta, jota käydään vain muutamalla perushyödykkeellä. Kestäväan maatalouteen on tehtävä investointeja, jotta voidaan monipuolistaa tuotantojärjestelmiä, ehkäistä virheravitsemusta, parantaa tuottavuutta ja lisätä työpaikkojen määrää ympäristöä vahingoittamatta. Afrikassa tarvitaan mittavia yksityissektorin investointeja erityisesti siksi, että maatalous- ja maatalouselintarviketeollisuus on keskeinen ala pyrittäessä luomaan lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä tarvittavia uusia työpaikkoja. Näillä investoinneilla on suojeltava maaperää,

²⁶ Lisätään Euroopan investointeja kasvuun ja työllisyyteen: Euroopan strategisten investointien rahaston toinen toimintakausi ja uusi Euroopan ulkoinen investointiohjelma, komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan keskuspankille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle, alueiden komitealle ja Euroopan investointipankille, 14.9.2016 (COM(2016)581)

säilytettävä vesivarat, ehkäistävä metsäkatoa ja ylläpidettävä terveitä ekosysteemejä. Pienviljelijät ja köyhät ovat tärkeä kohderyhmä, ja erityisiä painopisteitä ovat nuorten integroiminen ja naisten vaikutusvallan lisääminen. Kestävässä maataloudessa on hyödynnettävä alan mahdollisuudet vähentää kasvihuonekaasuja ja samalla parannettava ilmastonmuutoksen vaikutusten sietokykyä. EU ja sen jäsenvaltiot pyrkivät kehittämään maatalouden arvoketjuja, jotka hyödyttävät köyhiä ja kannustavat maatalousteollisuutta luomaan työpaikkoja ja lisäarvoa. Siihen kuuluu terveyden- ja kasvinsuojeluedellytysten laadun kehittäminen, kestävien kalastus- ja vesiviljelykäytäntöjen edistäminen sekä laittoman kalastuksen, merten pilaantumisen ja ilmastonmuutoksen vaikutusten torjuntatoimien tukeminen. EU pyrkii parantamaan maan, valtamerten ja metsien käyttö- ja hallintajärjestelmää.

45. Kehitysmaat ottavat digitaalitekniikkaa käyttöön ennenäkemättömään tahtiin. Heikko yhteenkytettävyyden, mikä on ongelma varsinkin Afrikassa, ja rajallinen kilpailu tekevät näistä tekniikoista kuitenkin liian kalliita suurimmalle osalle väestöstä.

46. EU ja sen jäsenvaltiot tukevat jatkossakin tieto- ja viestintätekniikoiden edistämistä kehitysmaissa, koska ne ovat tehokkaita kasvun mahdollistajia (mottona ”Digital for Development”). EU ja sen jäsenvaltiot keskittyvät digitaalisuuden ottamiseen paremmin huomioon kaikessa kehitystyössä. Ne tukevat digitaalitalouden toimintaedellytyksiä edistämällä vapaata, avointa ja turvallista yhteenliitettävyyttä. Ne tukevat yrittäjyyttä, innovointia ja työpaikkojen luomista digitaalisella ja edistävät digitaalitekniikan käyttöä muilla painopistealoilla (esim. hallintotapa, maatalous, koulutus, terveydenhuolto ja energia). Lisäksi ne tukevat digitaalista lukutaitoa ja osaamista keinona lisätä ihmisten, myös kaikkein haavoittuvimpien, vaikutusmahdollisuuksia.

47. EU ja sen jäsenvaltiot tukevat resurssitehokkaamman kaupunki-infrastruktuurin suunnittelua, rakentamista ja toimintaa. Lisäksi ne tukevat kestävien, yhteenkytettyjen ja turvallisten liikenneverkkojen ja muun häiriöitä sietävän infrastruktuurin kehittämistä keinona edistää kasvua, kauppaa ja investointeja.

48. EU ja sen jäsenvaltiot pyrkivät kehittämään kaupunkien potentiaalia kestävä ja osallistavan kasvun ja innovoinnin keskuksina, joissa otetaan huomioon niitä ympäröivät maaseutuyhteisöt. YK:n uuden kaupunkikehitysohjelman mukaisesti ne edistävät peruspalvelujen tarjontaa, kestävä kaavoitusta, maakaupan markkinoiden oikeudenmukaista hallintaa sekä kestävä kaupunkiliikennettä. Ne edistävät osallistavaa ja tasapainoista alue- ja kaupunkipolitiikkaa. Ne kehittävät kaupunkien häiriönsietokykyä ja pyrkivät kaikin tavoin tekemään taloudesta vähähiilistä ja ilmastonkestävää.

3.4. Rauha – rauhanomaiset ja osallistavat yhteiskunnat, demokratia, tehokkaat ja vastuuvolliset instituutiot, oikeusvaltio ja kaikille yhteiset ihmisoikeudet

49. Osallistavat yhteiskunnat ja vastuuvolliset ja demokraattiset instituutiot ovat kestävä kehityksen ja vakauden ennakoedellytyksiä. EU ja sen jäsenvaltiot edistävät kaikkien kumppanuusiensa ja välineidensä puitteissa demokratiaa, hyvää hallintotapaa, oikeusvaltioperiaatetta ja kaikille yhteisiä ihmisoikeuksia, jotka ovat yleismaailmallisia arvoja. Ne tukevat kunkin yhteiskunnan tarpeiden ja tilanteen mukaisia kansallisia pyrkimyksiä luoda kestävä ja demokraattinen valtio, joka kestää ulkoisia ja sisäisiä häiriöitä. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi ne edistävät vastuuvollisia ja avoimia instituutioita, osallistavaa päätöksentekoa ja tiedon julkista saatavuutta. Ne edistävät kansallisten, alueellisten ja paikallisten hallintoelinten välisten kumppanuuksien avulla

tehokasta ja monitasoista hallintoa, johon myös haavoittuvat väestöryhmät voivat osallistua. Ne tukevat ja edistävät kansalaisyhteiskunnan avoimia toimintaedellytyksiä, osallistavia lähestymistapoja ja päätöksenteon läpinäkyvyyttä kaikilla tasoilla. Ne tukevat aloitteita korruption torjumiseksi. Ne tukevat jatkossakin osallistavia, avoimia ja rehellisiä vaaleja ja kansalaisten aktiivista osallistumista vaalisyklin kaikkiin vaiheisiin. Ne tukevat demokraattista hallintotapaa, jolla varmistetaan perusvapauksien, myös uskonnon ja omantunnon vapauden, sekä yleismaailmallisten ihmisoikeuksien toteutuminen, mukaan lukien kansalaisoikeudet sekä poliittiset, taloudelliset, sosiaaliset ja sivistykselliset oikeudet ja kulttuurisen moninaisuuden edistäminen. Yksi keskeinen toimintatapa on poliittinen vuoropuhelu, jota käydään muun muassa kumppanimaiden hallitusten kanssa.

50. EU ja sen jäsenvaltiot edistävät tehokkaita, riippumattomia, avoimia ja vastuuvellollisia oikeusjärjestelmiä tarkoituksenaan tukea oikeusvaltion toteutumista. Ne tukevat jatkossakin oikeuslaitoksen uudistamista edistääkseen kaikkien saatavilla olevan oikeussuojan toteutumista varsinkin köyhien ja yhteiskunnan haavoittuvien ryhmien tapauksessa.

51. Köyhyys, konfliktit, epävakaus, humanitaariset tarpeet ja pakkomuutto liittyvät tiukasti toisiinsa, ja niihin on puututtava johdonmukaisella ja kokonaisvaltaisella tavalla. EU ja sen jäsenvaltiot tarttuvat kaikilla tasoilla näiden ilmiöiden perimmäisiin syihin, joita ovat syrjäytyminen, eriarvoisuus, ihmisoikeusloukkaukset, oikeusvaltion puuttuminen ja ympäristön pilaantuminen, myös ilmastonmuutos.

52. EU:lle ja jäsenvaltioille kehitysyhteistyö on osa sitä politiikka- ja välinekokoelmaa, jonka avulla ne ehkäisevät, hallitsevat ja auttavat ratkaisemaan kriisejä ja konflikteja, vastaavat humanitaarisiin tarpeisiin ja edistävät pysyvää rauhaa ja hyvää hallintotapaa. Köyhyyden poistaminen on edelleen kehitysyhteistyön päätavoite, jonka saavuttamiseksi tehdään kaikki voitava. Sen vuoksi EU ja sen jäsenvaltiot edistävät kokonaisvaltaista lähestymistapaa²⁷ konflikteihin ja kriiseihin. Siinä keskitytään epävakauteen ja ihmisten turvallisuuteen ja tunnustetaan kestävä kehityksen, rauhan ja turvallisuuden välinen syy-yhteys. Näitä toimia toteutetaan kaikilla tasoilla maailmanlaajuisesta paikalliseen ja kaikissa konfliktin vaiheissa varhaisvaroittamisesta kriisien ehkäisyyn, kriisitilanteessa toimimiseen ja tilanteen vakauttamiseen. Kehitysyhteistyön puitteissa EU ja sen jäsenvaltiot työskentelevät turvallisuusalan toimijoiden, poikkeuksellisissa olosuhteissa myös sotilaallisten tahojen, kanssa parantaakseen niiden valmiuksia tukea kestävä kehityksen tavoitteita, erityisesti rauhanomaisten ja osallistavien yhteiskuntien luomista. Ne edistävät yhteisiä ratkaisuja turvallisuus- ja kehityshaasteisiin muun muassa tukemalla turvallisuusalan uudistamista²⁸ ja parantamalla turvallisuuteen ja kehitykseen liittyviä valmiuksia. Ne myös keskittyvät ehkäisemään ja torjumaan väkivaltaisia ääriliikkeitä parantamalla yksilöiden ja yhteisöjen valmiuksia vastustaa radikaalistumista ja ääriliikehdintää. Yksi keino on edistää uskonnollista suvaitsevaisuutta ja uskontojen välistä vuoropuhelua. Ne tukevat jatkossakin suojeluvelvollisuutta koskevan periaatteen noudattamista ja hirmutekojen ehkäisemistä.

53. EU ja sen jäsenvaltiot keskittyvät kehitysyhteistyössä hauraisiin ja konfliktista kärsiviin valtioihin ja keskittävät tukensa kaikkein haavoittuvimmassa asemassa oleville. Ihmisoikeuksia, demokratiaa, oikeusvaltioperiaatetta ja hyvää hallintotapaa tukemalla ja suojelemalla EU ja sen jäsenvaltiot osallistuvat ennakoivasti vakauden ja turvallisuuden lujittamiseen ja selviytymiskyvyn edistämiseen epävakaisissa tilanteissa. Tähän kuuluvat myös toimet rikollisuuden ja väkivallan

²⁷ Neuvoston päätelmät EU:n kokonaisvaltaisesta lähestymistavasta, Euroopan unionin neuvosto, ulkoasioiden neuvoston kokous 12.5.2014.

²⁸ Turvallisuusalan uudistuksen tukemista koskevan koko EU:n kattavan strategisen kehityksen lähtökohdat, yhteinen tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle, 5.7.2016 (JOIN(2016) 31).

torjumiseksi kaupungeissa. Ne ovat työssään konfliktisensitiivisiä voidakseen maksimoida rauhaa ja ihmisten turvallisuutta tukevat vaikutukset. Ne edistävät rauhaa, valtiorakenteiden kehittämistä, avoimuutta, vastuuvellollisuutta ja oikeussuojan toteutumista ottamalla kaikki sidosryhmät mukaan prosesseihin, joilla ehkäistään konflikteja ja turvataan ja rakennetaan rauhaa. Ne tukevat siirtymäkauden oikeusjärjestelyjä räätälöidyillä toimenpiteillä, joilla edistetään totuudellisuutta, oikeudenmukaisuutta, hyvittämistä ja takeita siitä, ettei tilanne toistu. Vakauttaminen edellyttää sujuvaa siirtymää konfliktin ratkaisusta pidemmän aikavälin uudistusprosessiin ja luottamuksen lisäämistä hallituksen ja kansan välillä muun muassa niin, että palvelujen tarjonta aloitetaan viipymättä. Tässä yhteydessä EU ja sen jäsenvaltiot elvyttävät yhteistyösuhteensa toimivaltaisiin alueellisiin kumppaneihin. Rauhaan ja turvallisuuteen liittyvien toimenpiteiden tuloksellisuus riippuu ennen muuta yhteistyöstä paikallisten toimijoiden kanssa ja siitä, kokevatko ne prosessin omakseen. EU ja sen jäsenvaltiot aikovat tarkastella kaikkia konflikteissa ja niiden jälkeisissä tilanteissa esiintyvän seksuaalisen ja sukupuoliperusteisen väkivallan ehkäisyyn ja torjuntaan liittyviä näkökohtia sekä tukea naisten osallistumista konfliktien ehkäisemiseen, ratkaisemiseen, konfliktitilanteissa auttamiseen ja niistä toipumiseen.

54. EU ja sen jäsenvaltiot lisäävät humanitaarisen työnsä ja kehitysyhteistyönsä johdonmukaisuutta ja täydentävyyttä, mikä osaltaan parantaa selviytymiskykyä ja auttaa torjumaan kroonista haavoittuvuutta ja siitä johtuvia riskejä. Tämä edellyttää toimintatapojen kehittämistä kehitystyön ja humanitaarisen alan toimijoiden välillä, jotta voidaan parantaa hätäavun, kunnostamisen ja kehityksen yhteenkytkemistä. Siihen kuuluu tehostettu tiedonvaihto, avunantajien toiminnan koordinointi, riskien ja haavoittuvuustekijöiden yhteinen analyysi, strategisten painopisteiden yhdessä määrittely, yhteinen ohjelmasuunnittelu, siirtymävaiheen strategiat ja EU:n oman konfliktien varhaisvaroitusjärjestelmän käyttö. EU ja jäsenvaltiot varmistavat politiikan ja kehitystyön toimijoiden varhaisen mukaantulon ja tiiviin yhteistyön alusta alkaen keinona täydentää hätäapua ja nopeaa toipumista tukevia humanitaarisia toimia. Toukokuussa 2016 järjestetyssä Maailman humanitaarisessa huippukokouksessa annettujen sitoumusten mukaisesti tärkeintä toiminnassa on varmistaa perustarpeiden täyttämiseksi annettavan avun esteetön perillepääsy sekä humanitaaristen periaatteiden ja humanitaarisen oikeuden suojeleminen.

55. EU ja sen jäsenvaltiot tehostavat toimia, joilla ne vahvistavat selviytymis- ja mukautumiskykyä katastrofiriskien vähentämistä koskevan Sendain kehiksen (2015–2030) ja Pariisin ilmastopöytäkirjan mukaisesti. Häiriötiloihin ja katastrofeihin liittyvän ihmisten ja yhteisöjen valmiuden parantaminen, alttiuden ja haavoittuvuuden vähentäminen sekä selviytymis- ja toipumiskyvyn vahvistaminen ovat avainasemassa pyrittäessä vähentämään haittavaikutuksia ja välttämään ihmishenkien menetyksiltä ja elinkeinojen tuhoutumiselta. EU ja sen jäsenvaltiot ottavat riskinarvioinnit ja kuiluanalyysin osaksi kehitysyhteistyöohjelmiaan. Ne myös parantavat kykyä torjua rajatylittäviä terveysuhkia kansainvälisen terveyssäännösten mukaisesti erityisesti parantamalla kansallisten ja alueellisten terveysjärjestelmien valmiuksia.

56. Muuttoliike on monitahoinen, maailmanlaajuinen ja pitkäaikainen ilmiö, joka edellyttää huolella suunniteltuja, tasapainoisia, kestäviä ja näyttöön perustuvia politiikkatoimia. Kestävän kehityksen agendassa tunnustetaan yksiselitteisesti muuttoliikkeen ja liikkuvuuden myönteinen vaikutus osallistavaan kasvuun ja kestäväan kehitykseen. Vaikutuksesta hyötyvät muuttajat itse, heidän perheensä sekä lähtö- ja kohdemaat. Siirtolaiset ovat merkittäviä globaalin talouden tukijoita: kehitysmaihin suuntautuneiden rahalähetysten kokonaismäärä oli vuonna 2015 yhteensä yli kaksinkertainen julkiseen kehitysapuun verrattuna. EU ja sen jäsenvaltiot tehostavat toimia muuttoliikkeen synnyttämien kehitysmahdollisuuksien hyödyntämiseksi ja siitä johtuvien ongelmien ratkaisemiseksi. Tällaisiin toimiin kuuluvat investointien ja innovoinnin edistäminen kumppanimaissa

kasvu- ja työllistymismahdollisuuksien lisäämiseksi, sosiaali- ja koulutusjärjestelmien tukeminen sekä yhteistyö yksityissektorin ja muiden kumppaneiden kanssa rahälähetysten kustannusten alentamiseksi.

57. Huonosti hallittu muuttoliike voi aiheuttaa merkittäviä ongelmia ja vaikuttaa kielteisesti lähtö-, kauttakulku- ja kohdemaihin, muuttajiin itseensä sekä yhteisöihin paikoissa, joiden kautta muuttajat kulkevat tai jonne he asettuvat. Pahimmassa tapauksessa muuttajayhteisöiltä voidaan evätä ihmisoikeudet ja pääsy terveydenhuoltoon ja koulutukseen. He ovat myös vaarassa joutua pakkotyön tai ihmiskaupan uhreiksi. Huonosti hallittu muuttoliike voi myös aiheuttaa sekä vastaanottaja- että kauttakulkumaissa ongelmia, joihin tarvitaan nopea ratkaisu. Äärimmäisessä tapauksessa se voi rasittaa vakavasti vastaanottajamaiden terveydenhuolto- ja koulutusjärjestelmiä ja hallintoa sekä heikentää yleistä vakautta ja turvallisuutta. Näin ollen muuttoliikkeen hallinta on monialainen haaste, jota on lähestyttävä kehitystyön, hyvän hallinnon, ihmisoikeuksien, työllisyyden, terveyden, koulutuksen, sosiaalisen suojelun ja ympäristön näkökulmasta ilmastonmuutos mukaan lukien. EU ja sen jäsenvaltiot edistävät tätä tavoitetta soveltamalla paremmin koordinoitua, systemaattista ja jäsenneltyä lähestymistapaa, jossa maksimoidaan synergiat ja EU:n politiikkojen sisäisten ja ulkoisten näkökohtien vipuvaikutus. Lähestymistavassa pakolaisille ja hätäsiirtolaisille annettava välitön humanitaarinen apu yhdistyy kehityspolitiikan puitteissa annettavaan rakenteellisempaan muuttoliiketukeen, joka tulee olemaan keskeisellä sijalla näissä pyrkimyksissä.

Liikkuvuus ja muuttoliike

EU ja sen jäsenvaltiot tehostavat toimiaan voidakseen paremmin hallita muuttoliikkeen ja pakkomuuton kaikkia näkökohtia kumppanimaissa, myös puuttumalla kyseisten ilmiöiden perimmäisiin syihin. Ne lisäävät panostustaan helpottaakseen turvallista, hallittua, sääntöjenmukaista ja vastuullista muuttoliikettä ja ihmisten liikkuvuutta ja pyrkivät niin toimimalla hyödyntämään muuttoliikkeen kehityspotentiaalin ja puuttumaan sen aiheuttamiin ongelmiin. Muuttoliikkeen ja pakkomuuton onnistunut hallinta edellyttää lyhyen ja pitkän aikavälin monialaisia toimia, politiikkoja ja säädöskehityksiä, jotta voidaan varmistaa muuttajien suojelu ja täyttää niin heidän kuin heidät vastaanottavien yhteisöjen tarpeet.

EU ja sen jäsenvaltiot aikovat päästä tavoitteeseen nostamalla muuttoliikkeen keskeiselle sijalle EU:n ulkopoliittisessa vuoropuhelussa muun muassa suunnittelemalla räätälöityjä toimia ja lujittamalla kumppanuuksia uuden kumppanuuskehityksen²⁹ puitteissa. Näihin kokonaisvaltaisiin kumppanuuksiin kuuluu kaikkien niiden politiikkojen ja välineiden käyttö, joista on apua muuttoliikkeen ja pakkomuuton eri näkökohtien – laillinen muuttoliike, sääntöjenvastainen muuttoliike, ihmiskauppa, rajavalvonta, rahälähetykset, kansainvälinen suojelu, palauttaminen ja uudelleenkotoutus – käsittelyssä molemminpuolista vastuuta osoittaen, humanitaarisia velvoitteita noudattaen ja ihmisoikeuksia kaikilta osin kunnioittaen. Kumppanuuskehityksessä kiinnitetään aiempaa enemmän huomiota sääntöjenvastaisen muuttoliikkeen ja pakkomuuton työntekijöihin, joita tarkastellaan tapauskohtaisten olosuhteiden ja näytön perusteella. EU:n ja sen jäsenvaltioiden toimintaan kuuluu suora työskentely kumppanimaiden keskus- ja paikallisviranomaisten, valtiosta riippumattomien toimijoiden, kuten kansalaisyhteiskunnan edustajien ja yritysten, sekä kansainvälisten organisaatioiden kanssa. Näillä tehostetuilla toimilla EU ja sen jäsenvaltiot tukevat aktiivisesti muuttoliikettä ja pakolaisia koskevia Global Compact -aloitteita pakolaisista ja siirtolaisista 19. syyskuuta 2016 annettuun New Yorkin julistukseen³⁰ sisältyvän kehotuksen mukaisesti.

²⁹ Euroopan muuttoliikeagendaan perustuva uusi kumppanuuskehitys kolmansien maiden kanssa, komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle ja Euroopan investointipankille, 7.6.2016 (COM(2016) 385).

³⁰ New York Declaration for Refugees and Migrants, YK:n yleiskokouksen päätöslauselma, 19.9.2016 (A/RES/71/1).

4. KUMPPANUUS – EU ON VOIMATEKIJÄ KESTÄVÄN KEHITYKSEN AGENDAN TÄYTÄNTÖÖNPANOSSA

58. Kestävän kehityksen agendassa tunnustetaan, että jokaisella maalla on ensisijainen vastuu omasta taloudellisesta ja sosiaalisesta kehityksestään, mutta tehdään samalla selväksi, että agendan täytäntöönpano perustuu kaikkien maiden ja sidosryhmien yhteistyökumppanuuteen. EU ja sen jäsenvaltiot kehittävät edelleen kehitysyhteistyönsä toteutusta voidakseen reagoida globaaleihin haasteisiin ja suuntauksiin edellä esitettyihin painopisteisiin keskittyen. Tähän kuuluu myös tulosten ja vaikuttavuuden parantaminen koordinoitua ja johdonmukaisuutta lisäämällä. Jotta EU voisi tehokkaammin saavuttaa kehityspolitiikkansa tavoitteet, joista tärkein on köyhyyden poistaminen, politiikkaa pitää voida mukauttaa ja sen on vastattava kiireellisiin tarpeisiin, kriiseihin ja politiikan muuttuviin painopisteisiin.

4.1. Yhteistyötapojen kehittäminen

59. Maatasolla EU ja sen jäsenvaltiot lisäävät yhteisen ohjelmasuunnittelun käyttöä kehitysyhteistyössä voidakseen resurssit ja valmiudet yhdistämällä tehostaa toimiensa kollektiivista vaikutusta. Haasteiden jatkuvasti lisääntyessä tarvitaan entistä enemmän yhteistä näkemystä EU:n tuesta, joka sovitetaan maan omiin ponnisteluihin. Lisäksi tarvitaan määrätietoisempaa eri alojen politiikkaa koskevaa ja poliittista vuoropuhelua. Yhdessä työskentelemällä EU ja sen jäsenvaltiot jakavat osaamista ja suunnittelevat strategisia reagointitapoja, jotka perustuvat maan tilanteen, myös köyhyyden ja kestävyys, korkealaatuiseen analyysiin ja sen yleisiin suhteisiin EU:n kanssa, esimerkiksi turvallisuuden tai kaupan alalla tai muuttoliikeasioissa. Ne ottavat Addis Abeban toimintaohjelman mukaisesti toiminnassaan huomioon maa- ja alakohtaiset painopisteet ja politiikat sekä käytettävissä olevat kehitysrahoituslähteet. EU ja sen jäsenvaltiot jatkavat koordinoinnin ja synergioiden tehostamista muun muassa yhteisten ohjelmasuunnitteluprosessien avulla yhteistä konfliktianalyysiä käyttäen, myös hauraissa ja konfliktista kärsivissä maissa.

60. Toiminnan vaikutusta voidaan kasvattaa lisäämällä EU:n yhtenäisten toimintastrategioiden ja tapauksen mukaan myös yhteisten maaohjelmien käyttöä. Lisäksi on otettava huomioon muiden maiden ja kansainvälisten toimijoiden tarjoamat suhteelliset edut. Näin voidaan vähentää hajanaisuutta ja lisätä tuloksellisuutta. Yhteiset seuranta- ja tuloskehykset ovat olennainen osa yhtenäistä toimintastrategiaa. Niiden avulla ylläpidetään sitoutuneisuutta, taustoitetaan vuoropuhelua ja lisätään molemminpuolista vastuuta. Yhteisen ohjelmasuunnittelun pitäisi olla maatasolla avoin myös muille avunantajille ja kansainväliselle toimijoille.

61. EU ja sen jäsenvaltiot tukevat kumppanimaita yhteisillä toimilla yhteistyönsä toteuttamiseksi. Yhteisiä toimia voidaan toteuttaa kansallisella, alueellisella tai kansainvälisellä tasolla. Ne mahdollistavat johdonmukaisen ja tuloksellisen EU:n kollektiivisen tuen, joka voidaan kohdistaa tietyille aloille, tiettyihin aihepiireihin tai maan tilanteeseen sovitetulle yhteiselle tavoitteelle. Tämän pitäisi vahvistaa politiikasta kumppanimaiden kanssa käytävää koordinoitua vuoropuhelua, joka on kytköksissä muihin ulkoisen toiminnan aloihin, ja koota yhteen EU:n asiantuntemus, mikä vahvistaa vaikutusta.

62. Yhteisiin toimiin voivat osallistua kaikki EU:n kumppanit, myös yksityissektorin ja kansalaisyhteiskunnan kumppanit, jotka jakavat yhteisen vision ja voivat edistää sitä. Kumppaneihin voivat kuulua myös muiden maiden samanmieliset hallitukset, YK ja muut kansainväliset organisaatiot. Yhteisten toimien on perustuttava vahvaan tietopohjaan, ja niissä on

huomioitava kaikki käytettävissä olevat tuen lähteet. Yhteisissä toimissa voitaisiin käyttää eri toteutustapoja, ja niiden olisi perustuttava eri toimijoiden tarjoamaan suhteelliseen etuun. Yhteisiä toimia seurataan ja arvioidaan yhdessä yhteisen tuloskehyksen perusteella.

63. EU:n ja sen jäsenvaltioiden budjettitukiasioissa tekemä koordinoitu työ edistää kestävän kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanoa kumppanimaissa ja parantaa makrotalouden hoitoa, julkista varainhoitoa ja liiketoimintaympäristöä. Budjettituella lujitetaan kumppanuutta, omistajuuden tunnetta kohdemaassa ja molemminpuolista vastuuta kehitysmaiden kanssa, ja sitä käytetään soveltuvissa tapauksissa yhteistyössä siihen osallistumisesta kiinnostuneiden kanssa. Sen käyttö perustuu yhteisiin periaatteisiin, tavoitteisiin ja etuihin, ja tuki sovitetaan kumppanimaiden poliittiseen, taloudelliseen ja sosiaaliseen tilanteeseen. Budjettituen täytäntöönpanossa noudatetaan kehitystyön tuloksellisuutta korostavia periaatteita, ja sen ohella kehitetään valmiuksia ja siirretään osaamista ja asiantuntemusta. Näin budjettituki täydentää kehitysmaiden pyrkimyksiä tehostaa tulonkeruuta ja varojen käyttöä kestävästä kehityksestä tukien. Lisäksi tuki edistää osallistavaa kasvua, työpaikkojen luomista, köyhyyden ja eriarvoisuuden vähentämistä sekä rauhanomaisia yhteiskuntia. Budjettituella voidaan myös edistää haurauden syiden ratkomista sekä vakautta ja valtiorakenteiden kehittämistä maissa, joiden tilanne on epävakaa tai jotka ovat siirtymävaiheessa.

64. EU:n erityisrahastot tarjoavat EU:lle, jäsenvaltioille ja muille kehityskumppaneille mahdollisuuden tuloksellisiin yhteistoimiin. EU:n erityisrahastojen ansiosta EU ja sen jäsenvaltiot voivat yhdistää resurssit, olla päätöksenteossa ja täytäntöönpanossa nopeita ja joustavia sekä maksimoida EU:n kehitysyhteistyön vaikuttavuuden, tuloksellisuuden ja näkyvyyden kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Rahastot mahdollistavat tehokkaan hallinnoinnin ja suuren lisäarvon muun muassa tarjoamalla mahdollisuuden sellaisille avunantajille, jotka haluavat osallistua rahallisesti mutta joilla ei ole valmiuksia toimia paikallistasolla.

65. Julkisten avustusten ja lainojen yhdistäminen, mikä voi houkutella myös yksityistä rahoitusta, on yksi keskeinen kestävän kehityksen agendan täytäntöönpanokeino. Rahoituslähteitä voidaan yhdistää kaikilla alueilla, joilla EU tekee ulkoista yhteistyötä. Kohdealoja ovat esimerkiksi energia-, liikenne- ja vesi-infrastruktuuri, tuki pk-yrityksille, sosiaalialat ja ympäristö. Yksityissektorilta tarvitaan vahvempaa panosta kestävän kehityksen tueksi, ilmastotoimet mukaan lukien. Yksityistä rahoitusta voidaan houkutella innovatiivisilla rahoitusvälineillä. Rahoituslähteiden yhdistäminen on keskeisellä sijalla ehdotetussa Euroopan ulkoisessa investointiohjelmassa. Läheinen kumppanuus Euroopan investointipankin (EIP) ja muiden EU:n ja jäsenvaltioiden rahoituslaitosten kanssa on tärkeä osa EU:n toimintaa rahoituksen yhdistämisen alalla. Toimintaan otetaan mukaan myös muita kansainvälisiä rahoituslaitoksia.

66. EU ja sen jäsenvaltiot sovittavat kantansa yhteen ja laativat yhtenäisiä kantoja kaikista konsensukseen liittyvistä asioista kansainvälisillä foorumeilla esitettäväksi. Tämä lisää EU:n ja jäsenvaltioiden kollektiivista vaikutusvaltaa ja edistää monenvälisten keskustelujen tuloksellisuutta.

4.2. Monia sidosryhmiä käsittävien osallistavien kumppanuuksien edistäminen ja vahvistaminen

67. Vahvemmat kumppanuudet ovat keskeisellä sijalla lähestymistavassa, jota EU soveltaa kestävän kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanoon. EU ja sen jäsenvaltiot tekevät tiiviimpää yhteistyötä kaikkien muiden sidosryhmien kanssa edistääkseen kestävän kehityksen agendan täytäntöönpanoa.

68. Hallituksilla on ensisijainen vastuu kestävän kehityksen agendan täytäntöönpanosta. Suhteissaan kumppanimaihin EU ja sen jäsenvaltiot painottavat entisestään kansallista omistajuutta, kumppanuutta ja vuoropuhelua. Tavoitteena on lisätä toimien tuloksellisuutta. Ne tukevat osallistavaa kansallista suunnittelua kehitysmaissa ja edistävät hallituksen avointa vuoropuhelua kaikkien sidosryhmien kanssa suunnittelu-, täytäntöönpano- ja arviointivaiheessa. Tällaiset prosessit auttavat hallituksia arvioimaan käytettävissä olevia täytäntöönpanokeinoja, havaitsemaan puutteet ja valitsemaan tarkoituksenmukaiset kehitysyhteistyön ja muun kansainvälisen yhteistyön kohdealat. Perimmäisenä tavoitteena on parantaa kehitysmaiden valmiuksia panna kestävän kehityksen agenda täytäntöön. Tämä käsittää tuen kansallisen julkisen rahoituksen hankinnalle ja tulokselliselle käytölle. Kansallinen rahoitus on ylivoimaisesti suurin ja vakain kestävän kehityksen rahoituslähde. Siihen kuuluu myös sähköisten veronkantojärjestelmien edistäminen ja läpinäkyvyyden lisääminen julkisten varojen käytössä. EU ja sen jäsenvaltiot tukevat valmiuksien kehittämistä, kun on kyse kansallisista seurantakehyksistä, laadukkaiden tietojen keruusta, jaottelusta ja analysoinnista sekä kestävään kehitykseen vaikuttavien politiikkojen johdonmukaisuudesta.

69. Useimpien kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttaminen riippuu paikallisviranomaisten aktiivisesta panoksesta. EU ja sen jäsenvaltiot tukevat hallinnon hajauttamista soveltuvin osin paikallisviranomaisten vaikutusvallan lisäämiseksi. Hajauttamisen tavoitteena on parantaa hallintoa ja kehitystyön tuloksia. Ne tukevat prosesseja, joilla kansalaisia autetaan toimimaan tehokkaassa vuorovaikutuksessa paikallishallinnon kanssa kaikissa politiikan suunnittelu- ja täytäntöönpanovaiheissa.

70. Onnistunut täytäntöönpano edellyttää vahvempia kumppanuuksia, myös hallinnon ulkopuolella. EU ja sen jäsenvaltiot laajentavat kumppanuuksia, joita niillä on muun muassa yksityissektorin, kansalaisyhteiskunnan (työntekijä- ja työnantajajärjestöt mukaan lukien), monenvälisten organisaatioiden, tiedemaailman ja maahanmuuttajayhteisöjen kanssa. Ne jatkavat sidosryhmien tukemista niiden valmiuksien kehittämiseksi.

71. EU ja sen jäsenvaltiot syventävät kumppanuuksiaan kansalaisjärjestöjen kanssa. Ne edistävät kansalaisjärjestöjen toimintaedellytyksiä, jotta järjestöt voivat hoitaa täysipainoisesti kampanjointi- ja täytäntöönpanotehtäviään. Ne tukevat kansalaisjärjestöjen sitoutumista vaikuttavaan, avoimeen ja tulossuuntautuneeseen kehitysyhteistyöhön.

72. EU ja sen jäsenvaltiot tunnustavat yksityissektorin avainroolin pitkän aikavälin kestävän kehityksen moottorina sekä tarpeen käydä jäsenneltyä vuoropuhelua ja sopia yhteisistä kehitystavoitteista sen kanssa. EU ja sen jäsenvaltiot sopivat kumppanuuden käytännön järjestelyistä, jotka perustuvat yhteistoimintaan ja avoimuuteen ja joihin yritykset ja muut sidosryhmät voivat osallistua. Ne tukevat kestäviä ja eettisiä liiketoimintakäytäntöjä ja luovat kannustimia, jotta yksityissektori investoisi maailmanlaajuiseen kestävään kehitykseen.

73. EU ja sen jäsenvaltiot tekevät yhteistyötä monenvälisten organisaatioiden kanssa ja kannustavat niitä sovittamaan toimintansa kestävän kehityksen agendaan ja tukemaan toisiaan sen täytäntöönpanossa. Tällaisia organisaatioita ovat muun muassa YK:n järjestelmä, Kansainvälinen valuuttarahasto (IMF), Maailmanpankkiryhmä, G7, G20 ja OECD. EU ja sen jäsenvaltiot pyrkivät luomaan synergioita YK:n kanssa niin maailmanlaajuisesti kuin sen kentällä toimivien maaryhmien kanssa. Yhtenä tavoitteena on parantaa YK:n toiminnan tuloksellisuutta. Ne edistävät kehitysmaiden osallistumista monenvälisten organisaatioiden ohjaukseen.

4.3. Kehityskumppanuuksien mukauttaminen valmiuksiin ja tarpeisiin

74. **Jotta EU:n kehitystoimet olisivat tuloksellisia, ne on mukautettava kehitysmaiden valmiuksiin ja tarpeisiin.** EU ja sen jäsenvaltiot tekevät kehitysmaiden kanssa entistä monipuolisempaa ja räätälöityä yhteistyötä. Kumppanuuksiin pitäisi kuulua kehitysyhteistyö ja rahoitusapu, ja niissä olisi tätäkin laajemmin hyödynnettävä erilaisia strategioita, politiikkoja ja välineitä, jotta niissä voidaan huomioida kehitysmaiden entistä erilaisemmat olosuhteet.

75. **EU:n rahoitusyhteistyö keskitetään sinne, missä sitä eniten tarvitaan ja missä sillä voidaan vaikuttaa eniten.** EU ja sen jäsenvaltiot keskittävät jatkossakin kehitysyhteistyönsä kaikkein köyhimpiin maihin, mukaan lukien vähiten kehittyneet maat, hauraat valtiot ja konflikteista kärsivät valtiot, joilla on huonoimmat mahdollisuudet hankkia rahoitusta ja saavuttaa kestävä kehityksen tavoitteet ja jotka ovat jatkossakin erittäin riippuvaisia kansainvälisestä julkisesta rahoituksesta. Syrjäytyneiden ihmisten tavoittamiseksi tarvitaan toimenpiteitä, jotta heille voidaan tarjota peruspalveluja ja siten parantaa kasvunäkymiä ja häiriöiden sietokykyä.

76. **EU ja sen jäsenvaltiot laajentavat kanssakäymistään pidemmälle kehittyneiden kehitysmaiden kanssa rahoitusyhteistyön ulkopuolelle.** Kyseiset maat tarvitsevat vähemmän tai eivät lainkaan edullisin ehdoin myönnettävää apua, mutta ne ovat avainasemassa kestävä kehityksen agendan täytäntöönpanossa. EU ja sen jäsenvaltiot käyvät näiden maiden kanssa vuoropuhelua kehityspoliitikasta ja monista muista politiikoista, joissa voidaan tilanteen mukaan yhdistellä poliittista, turvallisuuspoliittista, taloudellista, tieteellistä, teknistä ja teknologista yhteistyötä ja mukautettua rahoitusyhteistyötä.

Innovatiivinen vuorovaikutus pidemmälle kehittyneiden kehitysmaiden kanssa

Pidemmälle kehittyneillä kehitysmailla on ratkaiseva asema kestävä kehityksen agendan täytäntöönpanossa. Kyseisten maiden asukkaista monet elävät edelleen köyhyydessä, ja maissa esiintyy usein jyrkkää eriarvoisuutta. Niiden vaikutus ja vaikutusvalta alueillaan on suuri. Niiden etelä–etelä-yhteistyö muiden kehitysmaiden kanssa lisääntyy nopeasti, ja sen osuus kaikesta niiden kansainvälisestä yhteistyöstä on merkittävä. Koska ne ovat merkittäviä talouksia, niiden vaikutus globaaleihin julkishyödykkeisiin ja haasteisiin (esim. ilmastonmuutos) kasvaa koko ajan.

EU ja sen jäsenvaltiot solmivat uusia kumppanuuksia pidemmälle kehittyneiden kehitysmaiden kanssa edistääkseen kestävä kehityksen agendan täytäntöönpanoa ja muita yhteisiä etuja, köyhyyden poistaminen mukaan lukien. Näiden kumppanuuksien keskiössä on vuoropuhelu julkisen vallan toiminnasta ja uudistuksista, ja siinä otetaan huomioon keskitulotason maiden erilaisuus ja räätälöityjen lähestymistapojen tarve. Eri politiikoista käytävässä vuoropuhelussa edistetään yhteisiä intressejä ja määritellään yhteiset painopisteet ja kumppanuudet. EU ja jäsenvaltiot tukevat kestävä kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanoa, koska tavoitteet muodostavat yhteisen ja yhtenäisen yhteistyökehyksen, joka auttaa käsittelemään globaaleihin julkishyödykkeisiin liittyviä kysymyksiä ja haasteita. Yhteistyötä voitaisiin tehdä kumppanimaissa, niiden sijaintialueilla, kolmansissa maissa tai maailmanlaajuisesti.

Kumppanuuksilla edistetään parhaita toimintatapoja, teknistä apua ja osaamisen jakamista. Lisäksi EU ja sen jäsenvaltiot tekevät yhteistyötä ja käyvät vuoropuhelua niiden keskitulotason maiden kanssa, jotka on itsestään tulossa avunantajia. Tavoitteena on vaihtaa parhaita toimintatapoja, edistää etelä–etelä-yhteistyötä ja kolmenvälistä yhteistyötä sekä yhdessä tukea vähemmän kehittyneitä maita kestävä kehityksen agendan täytäntöönpanossa.

77. **Konsensus ohjaa myös kehitysmaihin liittyvien alueellisten sopimusten, strategioiden ja politiikkojen puitteissa toteutettavia toimia.** Suhteita muun muassa Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren maiden kanssa sääntelevillä tulevilla kehityksillä edistetään kestävä kehityksen agendan konkreettista täytäntöönpanoa aluetasolla. Tämä on olennainen osa kestävä kehityksen agendaa

tukevaa työtä ja samalla mahdollisuus viedä konsensuksen tavoitteet osaksi yhteistyötä, jota EU tekee kumppaneidensa kanssa muun muassa Afrikassa sekä Karibian ja Tyynenmeren alueilla.

78. Kestävän kehityksen agenda tarjoaa kaikkia maita koskevan muutosvoimaisen poliittisen kehyksen ja ohjaa EU:n toimia, joita se toteuttaa naapurimaissaan osana tarkistettua Euroopan naapuruuspolitiikkaa. Naapuruuspolitiikka perustuu tiettyihin EU:n ja sen jäsenvaltioiden sekä niiden kumppanien yhteisiin painopisteisiin, jotka tukevat kestävän kehityksen agendan täytäntöönpanoa. Näissä naapuruuspolitiikan painopisteissä keskitytään seuraaviin: hyvä hallinto, demokratia, oikeusvaltio ja ihmisoikeudet; talouden kehittäminen maan vakauttamiseksi panostamalla nuoriin, koulutukseen ja työllisyyteen; yhteenliitettävyyden, kestävä energia ja ilmastonmuutos; turvallisuus; sekä muuttoliike ja liikkuvuus. Tarkistetun naapuruuspolitiikan tavoitteena on osallistaa muitakin alueellisia kumppaneita kuin naapuruuspolitiikan kohdemaita käsiteltäessä muuttoliikkeen ja energian kaltaisia monialaisia kysymyksiä. EU ja sen jäsenvaltiot käyttävät naapurialueillaan monenlaisia välineitä samaan tapaan kuin muissa kestävän kehityksen agendan mukaisissa EU:n toimissa.

5. LÄHESTYMISTAPOJEN VAHVISTAMINEN EU:N VAIKUTUKSEN LISÄÄMISEKSI

5.1. Kaikkien täytäntöönpanokeinojen käyttöönotto ja tulokellinen soveltaminen

79. Addis Abeban toimintaohjelmassa ja kestävän kehityksen agendassa esitetyn kehyksen soveltamiseksi EU:n ja sen jäsenvaltioiden on mukautettava lähestymistapaansa sekä otettava käyttöön kaikki täytäntöönpanokeinot ja sovellettava niitä tuloksellisesti.

80. EU ja sen jäsenvaltiot tekevät kumppanimaiden kanssa yhteistyötä edistääkseen kestävän kehityksen agendan täytäntöönpanon kannalta järkeviä politiikkaympäristöjä. Ne tukevat valtioiden valmiuksia suunnitella ja toteuttaa kansallista kehityspolitiikkaa ja lisätä vastuullisuutta ja reagoitukykyä suhteessa kansalaisiin.

81. EU ja sen jäsenvaltiot korostavat entisestään sitä, että kumppanimaissa on löydettävä lisäresursseja kestävän kehityksen rahoittamiseksi. Tähän kuuluu kotimaisten resurssien hankinnan edistäminen, kansainvälisen kaupan vauhdittaminen kehityksen moottorina ja laittomiin rahavirtoihin puuttuminen.

82. Kestävän kehityksen agendan täytäntöönpano edellyttää kaikissa maissa kotimaista julkista rahoitusta. EU ja sen jäsenvaltiot tukevat toimia, joilla kehitysmaat pyrkivät tehostamaan tulonmuodostusta, velanhoitoa ja julkisen menojen käyttöä, kehittämään verojärjestelmiä ja lopettamaan fossiilisten polttoaineiden tuki vaiheittain. Julkiselle kehitysavulle on edelleen tilausta, koska se täydentää varsinkin köyhimpien ja kaikkein haavoittuvimpien maiden omia toimia kotimaisten rahoituksen hankkimiseksi. EU ja sen jäsenvaltiot voivat osaltaan parantaa julkisten investointien tehokkuutta kumppanimaissa kytkemällä budjettituen ja yhdistelmärahoituksen paremmin yhteen ja tukemalla makrotalouden ja julkisen talouden vakauttamiskehyksiä, järkeviä alakohtaisia politiikkoja ja uudistuksia, kokonaisvaltaisia vuotuisia ja keskipitkän aikavälin budjettikehyksiä sekä moitteettomia julkisen talouden hallintajärjestelmiä, joihin kuuluvat myös läpinäkyvät hankintamenetelmät.

Kotimainen julkinen rahoitus on erittäin tärkeää, ja siksi sen olisi oltava kaikkien niiden valtion toimien ytimessä, joiden tavoitteena on osallistava kasvu, köyhyiden poistaminen ja kestävä kehitys. Se on myös osa hallituksen ja kansalaisten välistä yhteiskuntasopimusta. Kansalaiset ovat halukkaampia maksamaan veroja, jos heillä on tunne, että he saavat osansa maan yleisestä kehityksestä ja voivat vaatia maansa hallitusta tilille.

Tulojen lisäämiseen ja menojen optimointiin tähtäävä EU:n lähestymistapa³¹ tukee kehitysmaita kolmella alalla: kotimaisten resurssien hankinnan tehostaminen; julkisten menojen tuloksellisuuden ja tehokkuuden parantaminen; ja velanhoito. Lähestymistavassa keskitytään veropetoksiin, veronkiertoon ja laittomiin rahavirtoihin, verojärjestelmien tehokkuuteen, tuloksellisuuteen ja oikeudenmukaisuuteen sekä sosiaalisen suojelun rahoittamiseen. Se edistää julkisten menojen moitteetonta hallintaa niin, että tuloilla rahoitetaan julkisia hyödykkeitä ja palveluja budjettikuria noudattaen ja resursseja strategisesti jakaen.

EU ja sen jäsenvaltiot tukevat myös Addis Abeban veroaloitetta sekä työtä, jota OECD ja G20 tekevät veropohjan rapautumisen ja voitonsiirtojen ehkäisemiseksi ja verotietojen vaihtamiseksi. Ne tukevat kehitysmaiden osallistumista alan kansainvälisiin keskusteluihin ja standardien laadintaan, muun muassa verotusta koskevaa avoimuutta ja tietojenvaihtoa käsittelevän maailmanlaajuisen foorumin ja G20:n/OECD:n puitteissa. Ne lupaavat huolehtia johdonmukaisuudesta veropolitiikkojensa ja niiden kehitysmaihin kohdistuvien vaikutusten välillä.

83. EU on kollektiivisesti sitoutunut osoittamaan 0,7 prosenttia bruttokansantulostaan (BKTL) julkiseen kehitysapuun kestävän kehityksen agendan soveltamisajan kuluessa.³² Se aikoo osoittaa lyhyellä aikavälillä 0,15 prosenttia BKTL:stä vähiten kehittyneille maille annettavaan julkiseen kehitysapuun ja nostaa osuuden 0,20 prosenttiin kestävän kehityksen agendan soveltamiskaudella. EU ja sen jäsenvaltiot jatkavat ilmastonmuutoksen liittyvien hillintä- ja sopeutumistoimien tukemista kehitysmaissa YK:n ilmastonmuutoksen puitesopimuksessa ja Pariisin ilmastopöytäkirjassa annettujen sitoumusten mukaisesti. EU ja sen jäsenvaltiot jatkavat poliittista vuoropuhelua, jonka tavoitteena on saada muilta uusilta sitoumuksia kestävän kehityksen rahoittamiseksi ilmastorahoitus mukaan lukien.

84. EU ja sen jäsenvaltiot osallistuvat aloitteisiin, joilla parannetaan kehitysrahoituksen mittaamista. Tämä käsittää kaiken sellaisen rahoituksen (ei pelkästään julkisen kehitysavun), jolla edistetään kestävän kehityksen agendan täytäntöönpanoa hyödyntämällä käytettävissä olevia mittausvälineitä. Yksi sellainen on OECD:ltä odotettavissa oleva ehdotus kestävän kehityksen julkisen tuen kokonaismäärän mittariksi.

85. Kehitysyhteistyöllä tuetaan kauppasopimuksiin sisältyvien kauppaa ja kestävästä kehitystä koskevien määräysten täytäntöönpanoa.³³ Avustus- ja yhteistyöohjelmien parempi koordinointi näillä aloilla auttaa EU:ta hyödyntämään mahdollisuuksia ja kehittämään tiiviimmät suhteet kauppakumppaneihinsa tämän arvoihin perustuvan agendan edistämiseksi.

86. EU ja sen jäsenvaltiot edistävät muiden täytäntöönpanokeinojen, kuten valmiuksien kehittämisen, tieteiden, tekniikan ja innovoinnin, käyttöä. Ne jatkavat investoimista kehitysmaissa tehtävään ja niitä hyödyttävään tutkimukseen ja kehitykseen muun muassa tehostamalla kansallisia innovointijärjestelmiä. Ne pyrkivät tehostamaan mitattavissa olevia vaikutuksia siihen, miten kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa edistytään, soveltamalla vastuullista tutkimusta ja innovointia

³¹ *Collect More, Spend Better*, komission yksiköiden valmisteluasiakirja, 5.11.2015.

³² *Uusi maailmanlaajuinen kumppanuus köyhyiden poistamiseksi ja kestävän kehityksen edistämiseksi vuoden 2015 jälkeen – Neuvoston päätelmät* (32 ja 33 kohta), Euroopan unionin neuvosto, 26.5.2015 (9241/15).

³³ *Kaikkien kauppa: Vastuullisempaa kauppa- ja investointipolitiikkaa*, komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle, 14.10.2015 (COM(2015) 497).

koskevaa lähestymistapaa, johon kuuluu avoin pääsy julkisesti rahoitettujen hankkeiden tutkimustuloksiin ja -dataan sekä tieteenopetus.

5.2. Kehitykseen vaikuttavien politiikkojen johdonmukaisuus

87. **Konsensus tukee vaatimusta, jonka mukaan EU:n on huolehdittava johdonmukaisuudesta ulkoisen toimintansa eri alojen välillä sekä niiden ja muiden politiikkojen välillä.**³⁴ Kestävän kehityksen agendaan sisältyvä vaatimus politiikkojen johdonmukaisuudesta edellyttää, että kestävä kehitys otetaan osaksi kaikkia sitä sivuavia EU:n politiikkoja. Tämä on toteutettava tavalla, jossa kestävä kehityksen kolme ulottuvuutta yhdistyvät tasapainoisella tavalla, jossa huomioidaan kestävä kehityksen tavoitteiden väliset kytkökset ja jossa varmistetaan johdonmukaisuus EU:n ulkoisen toiminnan ja sen muiden politiikkojen välillä ja suhteessa kansainvälisiin kehyksiin.

88. **EU ja sen jäsenvaltiot vahvistavat sitoutumisensa kehitykseen vaikuttavien politiikkojen johdonmukaisuuteen, mikä tukee merkittäväällä tavalla kollektiivista tavoitetta pyrkiä kestävää kehitystä tukevaan politiikkojen johdonmukaisuuteen.**³⁵ Ne jatkavat kehitysyhteistyön tavoitteiden huomioon ottamista politiikoissa, jotka voivat vaikuttaa kehitysmaihin (SEUT-sopimuksen 208 artikla). Konsensus ohjaa pyrkimyksiä kehitykseen vaikuttavien politiikkojen johdonmukaisuuteen kaikilla politiikan aloilla ja kaikilla kestävä kehityksen agendan soveltamisalaan kuuluvilla aloilla. Siinä tavoitellaan synergioita aina kun mahdollista, varsinkin kaupan, rahoituksen, ympäristön ja ilmastonmuutoksen, elintarviketurvan, muuttoliikkeen ja turvallisuuden aloilla. Erityistä huomiota kiinnitetään laittomien rahoitusvirtojen ja veronkierron torjumiseen sekä kaupan ja vastuullisten investointien edistämiseen.

89. **Kestävän kehityksen uuden yleismaailmallisen kehityksen täytäntöönpano kehitysyhteistyön alalla on kaikkien sidosryhmien yhteinen vastuu.** Siksi EU ja sen jäsenvaltiot edistävät koko hallintorakenteen kattavaa lähestymistapaa ja huolehtivat poliittisesta valvonnasta ja koordinoinnista kaikilla kestävä kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanotasolla. Voidakseen paremmin tukea politiikan- ja päätöksentekoa ne varmistavat, että politiikkojen vaikutuksista kehitysmaihin hankintaan näyttöä. Tämän ne tekevät kuulemisten, sidosryhmien osallistamisen, vaikutusten ennakkoarviointien ja keskeisten politiikka-aloitteiden jälkiarviointien avulla.³⁶ Politiikka-aloitteissa pitäisi voida osoittaa, miten ne edistävät kestävä kehitystä kehitysmaissa. Tämä on tärkeää myös siksi, että EU ja sen jäsenvaltiot voivat parantaa valmiuksiaan seurata kehitykseen vaikuttavien politiikkojen johdonmukaisuutta ja vaikutuksia kehitysmaihin ja raportoida niistä. Kestävän kehityksen agendan yleismaailmallisuuden huomioon ottaen EU ja sen jäsenvaltiot kannustavat myös muita maita arvioimaan sitä, mikä on niiden omien politiikkojen vaikutus kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamiseen, myös kehitysmaissa. EU ja sen jäsenvaltiot myös tukevat kumppanimaita sellaisten kehysten käyttöönotossa, joilla varmistetaan kestävä kehitykseen vaikuttavien politiikkojen johdonmukaisuus. Ne edistävät politiikan johdonmukaisuutta kansainvälisillä foorumeilla, kuten YK:ssa ja G20-ryhmässä.

³⁴ SEU-sopimuksen 21 artiklan 3 kohta.

³⁵ *Neuvoston päätelmät kehitykseen vaikuttavien politiikkojen johdonmukaisuudesta: EU:n vuoden 2015 kertomus*, Euroopan unionin neuvosto, 26.10.2015 (13202/15).

³⁶ Ks. *EU-agenda: paremmalla sääntelyllä parempiin tuloksiin*, komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle, 18.5.2015 (COM(2015) 215).

5.3. Kehitystyön tuloksellisuus

90. EU ja sen jäsenvaltiot vahvistavat olevansa sitoutuneita noudattamaan kehitystyön tuloksellisuutta koskevia keskeisiä periaatteita, joista sovittiin Busanissa vuonna 2011 järjestetyssä korkean tason foorumissa, ja soveltamaan niitä kehitysyhteistyössään. Periaatteet ovat seuraavat: tulokset; avoimuus ja keskinäinen vastuuvollisuus; demokraattinen omistajuus; ja osallistavat kehityskumppanuudet. Busanin korkean tason foorumissa korostettiin sitä, että kestävien tulosten aikaansaamiseksi kaikki kehitysresurssit on koottava yhteen ja kaikkien kumppaneiden on tehtävä tuloksellista yhteistyötä. EU ja sen jäsenvaltiot jatkavat tätä työtä kaikilla aloilla muun muassa tuloksellista kehitysyhteistyötä koskevan maailmanlaajuisen kumppanuuden puitteissa. Ne tekevät kehitysyhteistyötä tiiviissä yhteistyössä muiden kumppaneiden kanssa ja noudattavat täyttä avoimuutta suhteessa Euroopan ja kehitysmaiden kansalaisiin.

91. **Kehitystyön tuloksellisuutta koskevia periaatteita sovelletaan kaikkiin kehitysyhteistyön muotoihin.** Niitä ovat kansainvälinen julkinen rahoitus, kuten julkinen kehitysapu ja etelä–etelä-yhteistyö, kansalaisyhteiskunnan toimijat, hyväntekeväisyysäätiöt, edullisin ehdoin myönnettävät tai markkinaehtoiset lainat ja yksityissektorin toiminta. EU ja sen jäsenvaltiot olettavat kaikkien muiden kehityskumppaneiden omaksuvan nämä periaatteet omassa toiminnassaan ja sovittavan ne omiin tilanteisiinsa.

92. **EU ja sen jäsenvaltiot jatkavat avoimuusperiaatteen edistämistä, ja sitä pitäisi ajan mittaan soveltaa kaikkiin kehitysresursseihin.** Ne suunnittelevat välineitä, joiden avulla kehitysyhteistyötä koskevaa dataa voidaan esittää ja käyttää tuloksellisemmin. Tavoitteena on kehittää vastuuvollisuuteen liittyviä prosesseja ja normeja. Ne auttavat kumppanimaita kytkemään kehitysresurssit tuloksiin luomalla tiiviimmän yhteyden suunnittelun ja budjetoinnin välille.

93. **EU ja sen jäsenvaltiot edistävät kumppanimaiden julkisen varainhoidon järjestelmien, myös hankintajärjestelmien, käyttöä koko budjettisyklin ajan,** jotta instituutioiden tuloksellisuutta voidaan parantaa kansallisella ja alueellisella tasolla. Ne arvioivat yhdessä kumppanimaan järjestelmien tuloksellisuutta varmistuakseen siitä, että lähestymistapa on hyvin perusteltu ja koordinoitu. Ne ovat sitoutuneet purkamaan avun sidonnaisuudet mahdollisimman kattavasti ja kehottavat kaikkia kehitysyhteistyön toimijoita, myös nousevia talouksia, tekemään samoin. Ne pyrkivät tarkentamaan sidonnaisuuksien purkamisen määritelmää voidakseen varmistaa vastavuoroisuuden kaikkien kansainvälisten rahoittajien välillä.

6. SITOUMUSTEN SEURANTA

94. **Kehitysyhteistyön osalta EU ja sen jäsenvaltiot ovat täysin sitoutuneita käyttämään kattavaa, avointa ja vastuullista järjestelmää** kestävän kehityksen agendan seurannassa ja arvioinnissa.

95. **EU ja sen jäsenvaltiot sovittavat asteittain alan raportointijärjestelmänsä kestävän kehityksen agendan seurantaprosesseihin ja -indikaattoreihin.** Osana tätä työtä ne parantavat niiden kehitysyhteistyötä koskevan datan laatua ja saatavuutta kaikilla kestävän kehityksen agendan osa-alueilla. Ne tekevät yhteistyötä varmistuakseen, että raportointi on johdonmukaista muiden kansainvälisten sitoumusten kanssa.

96. **EU ja sen jäsenvaltiot integroivat kestävän kehityksen agendan kehitystulosten mittaamiseen maatasolla ja tukevat kestävän kehityksen tavoitteita koskevien indikaattoreiden käyttöä.** Kestävän kehityksen tavoitteilla voidaan edistää EU:n yhteistä tulossuuntautunutta

lähestymistapaa, jossa suositetaan yhdenmukaistettua tuloraportointia kumppanimaan tasolla ja joka käsittää myös kumppanimaiden mahdolliset tulokehykset.

97. EU ja sen jäsenvaltiot laativat yhteisen yhteenvedon kestävän kehityksen agendaa tukevien toimien vaikutuksista kehitysmaissa. Yhteenvedo on osa EU:n raportointia YK:n korkean tason poliittiselle foorumille sen kokoontuessa valtionpäämiesten tasolla neljän vuoden välein. Yhteenvedossa hyödynnetään EU:n muita raportteja, jotka koskevat muun muassa tuloksia, julkista kehitysapua, kehitykseen vaikuttavien politiikkojen johdonmukaisuutta ja kestävän kehityksen tavoitteiden seuranta EU:n puitteissa.

98. EU ja sen jäsenvaltiot vahvistavat kehitysmaiden tilastointivalmiuksia. Tähän kuuluu datan tuotanto- ja analysointivalmiuksien vahvistaminen. Mikäli mahdollista, tiedot pitäisi luokitella tulojen, sukupuolen, iän ja muiden tekijöiden mukaan, ja niitä pitäisi hankkia syrjäytyneistä, haavoittuvista ja vaikeasti tavoitettavista ryhmistä, hallintotavasta ja muista kysymyksistä EU:n oikeusperustaisen lähestymistavan mukaisesti. Lisäksi tähän kuuluu investoinnit tilastokeskusten toiminnan tukemiseen kansallisella ja alueellisella tasolla sekä uusien tekniikoiden ja tietolähteiden (esim. maapallon havainnointi ja geospaatialiset tiedot) käyttö.

99. Konsensuksen täytäntöönpanosta tehdään väliarviointi. Siinä esitetään, miten konsensusta on sovellettu ja mitä sillä on saavutettu kestävän kehityksen agendan täytäntöönpanon tukena. EU ja sen jäsenvaltiot seuraavat edistymistä ja mukauttavat toimiaan järjestelmällisesti varmistaakseen, että niiden kehitysyhteistyö tukee edelleen kestävän kehityksen agendan täytäntöönpanoa kehitysmaissa, myös kehitystyötä sivuaviin politiikan aloihin liittyvien kytkösten kautta.